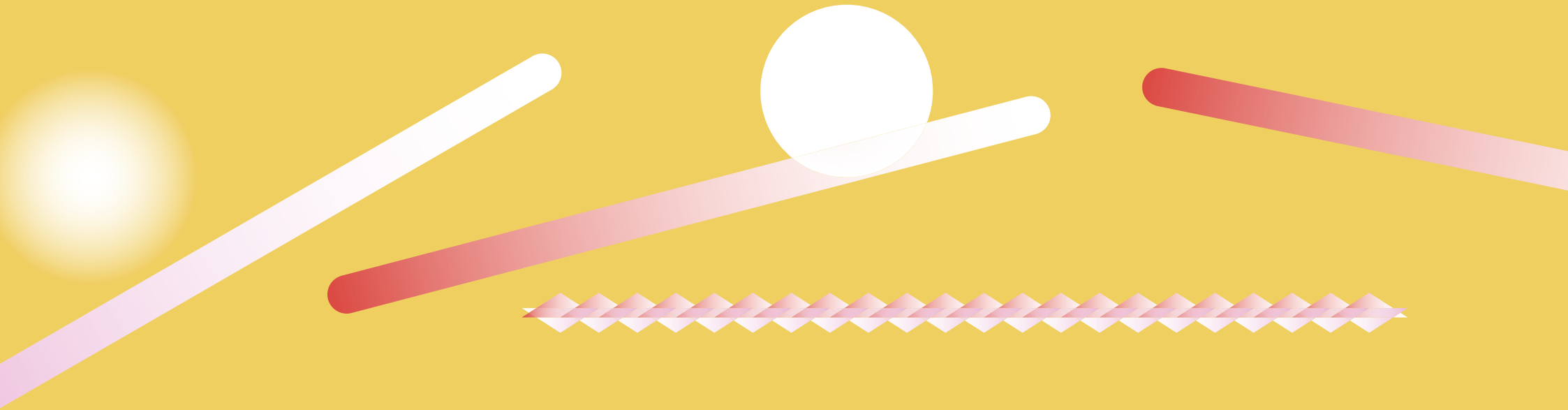

EL COMERÇ A BARCELONA 2018

Ajuntament de
Barcelona

Índex

Presentació	3	Enquesta sobre l'obertura en diumenge.....	25
Introducció	4	Barcelona, ciutat de compres internacional	26
Dades del 2018	6	Fires, mercats i mostres de comerç als carrers de Barcelona.....	27
El sector terciari a Barcelona.....	6	Enquesta d'opinió sobre el comerç mitjançant l'Òmnibus municipal 2018.....	28
Ocupació en el comerç	7	Enquesta d'opinió sobre els mercats municipals mitjançant l'Òmnibus municipal 2018 i l'Enquesta de serveis municipals.....	35
Facturació i PIB	10	El sector de l'hoteleria.....	35
El comerç electrònic	11	Enquesta sobre l'activitat del sector de la restauració a Barcelona	37
Enquesta sobre l'activitat del sector comercial a Barcelona	14		

Presentació

**Montserrat
Ballarin España**
PSC

L'Informe del comerç 2018, elaborat per l'Ajuntament de Barcelona, mostra que, com en altres ocasions, el sector del comerç manté un paper clau en l'estructura econòmica de la ciutat, i es constitueix com un autèntic vertebrador de la vida quotidiana als barris.

Les principals dades d'activitat comercial revelen la importància d'aquest sector per a Barcelona, ja que representa un pes superior al 14% dels llocs de treball, permet enfortir el model de convivència i integració als barris i és un element de projecció internacional de la ciutat.

Les dades qualitatives indiquen també la satisfacció dels ciutadans i ciutadanes amb el comerç barceloní. L'àmplia i variada oferta comercial i l'atenció rebuda són aspectes molt ben valorats i posen de manifest que el model de comerç urbà de proximitat de Barcelona és un model d'èxit, que cal seguir preservant i fomentant.

Els mercats municipals de Barcelona, que componen la xarxa més gran d'Europa, contribueixen a reforçar aquest paper dinamitzador de l'economia, alhora que desenvolupen una funció social com a eixos vertebradors del territori. En aquest sentit, destaquem la decidida aposta municipal per la remodelació d'aquests espais, que els fa més competitius, amb noves infraestructures, logística i serveis.

L'informe també destaca el paper del comerç electrònic i els nous hàbits de consum associats a aquest canal, així com la importància creixent de Barcelona com a ciutat de compres internacional, amb un increment significatiu de la despesa realitzada respecte a l'any anterior.

Estic convençuda que, en la col·laboració conjunta, trobarem les fórmules adequades per seguir avançant en la construcció d'un model comercial equilibrat, que desenvolupa la comunitat més propera sense perdre de vista l'aposta internacional que suposa la marca Barcelona.

Apostem per sumar esforços, donant suport a les entitats sectorials, professionals i territorials que agrupen el comerç de la ciutat i promocionant una competitivitat més gran amb la formació i els serveis que posem a disposició dels empresaris del món comercial. Només compartint objectius clars i estratègics es pot afrontar aquesta època de canvis històrics.

Introducció

Síntesi de resultats

→ El mercat de treball: un teixit empresarial rellevant cap a una ocupació més estable

D'acord amb l'anàlisi del mercat de treball i dels indicadors econòmics, el comerç és un sector estratègic a la ciutat de Barcelona. D'una banda, és un dels sectors que genera més riquesa (aporta el 12,8% del producte interior brut de la ciutat l'any 2018), i suposa la primera activitat econòmica de la ciutat pel que fa al nombre de centres de cotització.

De l'altra, representa el 21% del pes dins del conjunt del teixit empresarial (que es divideix en un 14,1% d'empreses dedicades al comerç al detall i un 6,9% de comerç a l'engròs).

En general, tant el comerç al detall com a l'engròs mantenen un bon to a la ciutat (que es tradueix en un augment de la facturació anual de +1,7% i +1,6%, respectivament) i, malgrat una certa desacceleració de la creació de llocs de treball respecte a l'any anterior, durant el 2018 tendeix cap a una ocupació assalariada superior al treball autònom.

→ El comerç consolidat vs. les ofertes temàtiques, el comerç adreçat als visitants i les noves formes de comerç

Aquesta evolució positiva també és fruit de la demanda addicional generada pel turisme —que el 2018 registra a la ciutat nous màxims històrics de visitants i pernотacions en hotels. La implantació d'estratègies per a la recuperació de taxes i la seva reinversió

per part dels visitants a la mateixa ciutat reforça aquesta branca del comerç.

A més de l'esmentada activitat comercial consolidada, cada cop apareixen més noves ofertes de mostres sectorials o temàtiques i esdeveniments festius. Aquestes (274 durant el 2018) incorporen iniciatives de comerç no sedentàries com una oportunitat d'emprenedoria o per la demanda del mateix comerç del barri de sortir al carrer a fi d'incrementar la seva visibilitat i les seves vendes.

Pel que fa a les noves formes de comerç, el comerç electrònic denota un creixement constant (d'acord amb les diverses dades analitzades en l'àmbit català i de ciutat), i integrar-lo amb el comerç tradicional és un dels reptes clau que caldrà afrontar en els propers anys.

→ L'estat del comerç a Barcelona

En relació amb l'enquesta del sector comercial, podem destacar que el 2018 ve marcat per una renovació de la propietat dels comerços notòria a partir del 2010. A més, sis de cada deu establiments diuen que han fet canvis, sobretot de modernització de les instal·lacions. El 2018 també es caracteritza per una facilitat més gran de pagament amb targeta o mòbil, la venda en línia (aplicada pel 48,8% dels establiments als quals s'ha preguntat) i la difusió a través de les xarxes com ara Facebook i Instagram.

Continua el desacord sobre obrir en diumenge, però són més els comerciants que assenyalen que hauria de ser una qüestió de lliure elecció que els que diuen que ho prohibirien. Tres de cada deu establiments obren el diumenge autoritzat, amb una incidència més alta en el cas de l'alimentació i més baixa pel que fa a l'oci i la cultura.

Aquestes dades s'alineen amb l'enquesta d'obertura en diumenges, que afegeix a la perspectiva dels comerciants la de la ciutadania de Barcelona amb una prevalença lleugerament superior en contra de l'obertura dels comerços en diumenge (un 45,5% respecte al 42,7% que hi està a favor).

Quant a la marxa del negoci, la quantitat de satisfets iguala la d'insatisfets i són menys els que creuen que aquest prosperarà, ja que desconfien de la situació econòmica i política i de la competència.

Els propers dos anys, quatre de cada deu responsables tenen la intenció de fer canvis al seu negoci, i els que apunten que tancaran són més que fa un any.

→ L'estat de la restauració

D'altra banda, segons les dades de l'enquesta del sector, el 2018 ve marcat per la consolidació de la tendència a l'alça dels anys anteriors del preu del lloguer de locals, l'augment del personal amb una reducció positiva de la jornada laboral i la modernització dels locals i dels serveis als clients.

Efectivament, el personal treballa menys hores que durant la crisi econòmica passada i augmenta el seu nombre (augment propiciat per la incorporació del propietari o propietària a la feina). També la jornada completa és més habitual. Els darrers anys, la comprensió del català entre el personal es va reduint a poc a poc.

Són més els responsables que asseguren que el seu negoci ha disminuït els darrers dos anys que els que diuen que ha augmentat o s'ha mantingut. També fan referència a l'estabilitat de preus.

Més de la meitat dels negocis de restauració han fet canvis, sobretot modernitzar l'establiment, incorporar nous serveis, informatitzar la gestió i oferir nous mètodes de pagament.

En els propers anys, bona part dels responsables tenen la intenció de continuar fent canvis i confien en la millora o estabilitat de la situació política, econòmica i social, la demanda per part del sector de millores a l'Ajuntament, el turisme, el factor climàtic i la seva pròpia professionalitat.

→ L'opinió ciutadana del comerç i els hàbits de consum

Finalment, pel que fa a l'opinió dels barcelonins i les barcelonines respecte al comerç (enquesta Òmnibus), cal destacar que la majoria estan satisfets amb l'oferta (inclosos els mercats), els horaris i l'atenció personal del comerç de la ciutat.

Quant als hàbits de compra, s'especialitzen per tipus de producte i oferta comercial. D'una banda, el 71,2% de la ciutadania compra en zones comercials (sobretot els més joves) per la capacitat de poder escollir productes (principalment roba i calçat) i la proximitat que suposa.

De l'altra, la majoria compren els aliments al supermercat (66,1% respecte al 16,4% que ho fa al mercat o a les botigues especialitzades o de barri), i per als aliments frescos ja gairebé es prefereix per igual el mercat municipal que el supermercat.

Tant el parament de la llar com els productes d'oci i cultura solen comprar-se majoritàriament a les botigues especialitzades o de barri.

Segons la mateixa enquesta, la major part dels desplaçaments lligats al comerç es produeix a peu o en transport públic, fet que reforça un model comercial propi de la ciutat de Barcelona.

Dades del 2018

Dades del 2018

El sector terciari a Barcelona

El 2018 el sector terciari crea llocs de treball per cinquè any consecutiu i tanca l'any amb un total d'1.009.737 persones afiliades al sistema de la Seguretat Social a Barcelona, la qual cosa representa un augment interanual (+3,4%) superior al creixement de l'ocupació en el conjunt de l'economia de la ciutat (+3,1%).

El pes dels serveis dins l'estructura ocupacional de la ciutat se situa en el 90,1% dels llocs de treball de Barcelona, 0,3 punts percentuals més que l'any anterior, de manera que es manté la tendència estructural de terciarització de l'economia que està experimentant la ciutat des de fa dècades.

Totes les branques de serveis guanyen ocupació excepte la dels altres serveis (-0,5%), en la qual s'estanca. El comerç i les reparacions mantenen el seu paper clau en l'estructura econòmica de la ciutat i concentren el 16% dels llocs de treball del sector terciari, amb una lleugera disminució del seu pes percentual dins el conjunt (-0,4 punts percentuals). L'ocupació en aquesta branca creix per quart any consecutiu (+0,7%) —amb un augment de 1.100 persones afiliades—, però a un ritme força inferior al del conjunt dels serveis (+3,4%). D'altra banda, i per segon any consecutiu, el comerç al detall experimenta una evolució més suau que la branca majorista (amb increments del +0,6% i del +0,8%, respectivament).

Pel que fa a l'hostaleria, l'ocupació creix un +3,9%, de manera que torna a situar-se per sobre de l'augment mitjà de la ciutat mentre que l'any anterior havia quedat per sota. Els indicadors principals d'activitat turística han crescut de manera continuada, i Barcelona ha

Persones afiliades* al sistema de la Seguretat Social a Barcelona en el terciari 2018-2017

	2018	Variació 18/17	
		Nombre	%
Total de serveis	1.009.437	32.801	3,4%
Comerç i reparacions	161.122	1.102	0,7%
Transports i emmagatzematge	52.320	4.072	8,4%
Hostaleria	88.830	3.348	3,9%
Informació i comunicacions	69.641	4.291	6,6%
Activitats financeres i d'assegurances	35.545	445	1,3%
Activitats immobiliàries	15.282	753	5,2%
Serveis a les empreses	233.834	9.387	4,1%
Administració pública	77.185	2.823	3,8%
Educació	74.722	2.065	2,8%
Activitats sanitàries i serveis socials	105.692	3.475	3,4%
Activitats artístiques, recreatives	27.701	1.483	5,7%
Altres serveis (1)	67.563	-343	-0,5%

*Afiliació al règim general i

(1) inclou personal domèstic, organismes extraterritorials i persones afiliades al Règim Especial de Treballador
Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

mantingut una posició privilegiada en l'organització de congressos internacionals, de manera que el sector esdevé un dels factors de força de l'economia i dinamitzadors del mercat de treball de la ciutat.

Pel que fa a l'atur, el desembre del 2018 els serveis acumulen 55.916 persones aturades a la ciutat —el 80,7% del total— després d'experimentar un descens interanual de 3.224 persones, la qual cosa significa la cinquanta-sisena reducció interanual consecutiva de l'atur en aquest sector [-5,5%].

Ocupació en el comerç

El 2018 el comerç ocupa 152.351 persones a la ciutat de Barcelona, de les quals 97.096 (el 63,7%) treballen en la branca minorista i 55.255 (el 36,3%) en la majorista.

El 2018 l'ocupació en el comerç barceloní registra un augment del +0,6%, una evolució més moderada que les de l'àmbit metropolità (+1,7%) i Catalunya (+1,5%). Cal destacar que el comerç barceloní crea ocupació neta per quart any consecutiu —després de perdre'n durant el període de crisi—, tot i que a un ritme inferior al del conjunt de l'economia de Barcelona (+3,3%).

D'aquesta manera, el pes del comerç en el conjunt dels llocs de treball de la ciutat al final del 2018 assoleix el 14% —distribuït entre un 8,9% del comerç minorista i un 5,1% del majorista—, fet que confirma la importància cabdal que manté aquest sector madur en l'economia barcelonina. Cal destacar l'increment anual del nombre de persones assalariades tant en el comerç minorista com en el majorista, que contrasta amb el descens de l'afiliació al règim d'autònoms.

L'afiliació total del comerç al règim general de la Seguretat Social se situa a finals del 2018 en 127.584 persones, xifra que suposa un augment moderat de llocs de treball respecte a l'any anterior (+1,1%). El comerç minorista registra 80.927 persones assalariades (un 63,4% del sector) després d'experimentar l'increment anual d'efectius idèntic al del comerç a l'engròs (+1,1%), que tanca l'any amb 46.657 persones ocupades per compte aliè.

Afiliació a la Seguretat Social en el Comerç a Barcelona / 4t Trimestre del 2018

	Règim general		Autònoms		TOTAL		
	Afiliació	Variació 17/18 (%)	Afiliació	Variació 17/18 (%)	Afiliació	Variació 17/18 (%)	Pes del sector (%)
Comerç minorista	80.927	1,1%	16.169	-2,0%	97.096	0,6%	8,9%
Comerç majorista	46.657	1,1%	8.598	-1,0%	55.255	0,8%	5,1%
Total comerç	127.584	1,1%	24.767	-1,7%	152.351	0,6%	14,0%
Total de Barcelona	965.851	3,4%	123.260	2,4%	1.089.111	3,3%	100,0%

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa al règim d'autònoms, el nombre de persones afiliades baixa tant al comerç minorista [-2,0%] com a la branca majorista [-1,0%]. En conjunt, el nombre de persones treballadores per compte propi del comerç baixa respecte al 2017 [-1,7%] i assoleix una evolució més desfavorable que en el conjunt de l'economia barcelonina [+2,4%], tot i que el sector segueix representant la cinquena part (20,1%) del treball autònom de la ciutat.

Així doncs, el 2018 presenta un balanç moderadament positiu des del punt de vista de l'ocupació al comerç de Barcelona, amb una certa desacceleració de la creació de llocs de treball en relació amb l'any anterior i un comportament més favorable de l'ocupació assalariada que del treball autònom.

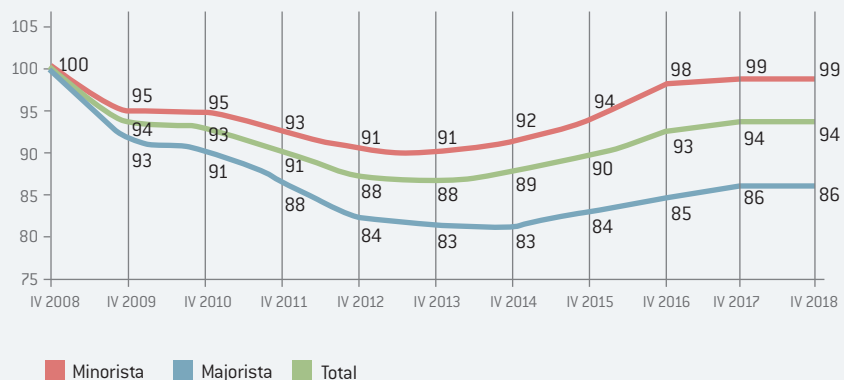
El comportament de l'ocupació en el comerç al detall reflecteix les oscil·lacions del consum intern. Així, després d'un fort ajust inicial fins al quart trimestre del 2009 i l'estabilització del 2010, torna a regular durant el trienni 2010-2013 i es recupera a partir del 2014, impulsada per la millora de la demanda interna, fins a tancar el

Dades del 2018

2018 amb un nombre de llocs de treball molt semblant al que tenia el desembre del 2008 (amb una lleugera reducció de l'1%).

En canvi, la reducció de persones assalariades en el comerç majorista ha estat un procés més gradual i sostingut, que —tot i el repunt dels darrers anys— ha comportat una caiguda acumulada del 13% entre desembre del 2008 i del 2018.

Ocupació al comerç de Barcelona (Índex IV trimestre 2008 = 100)

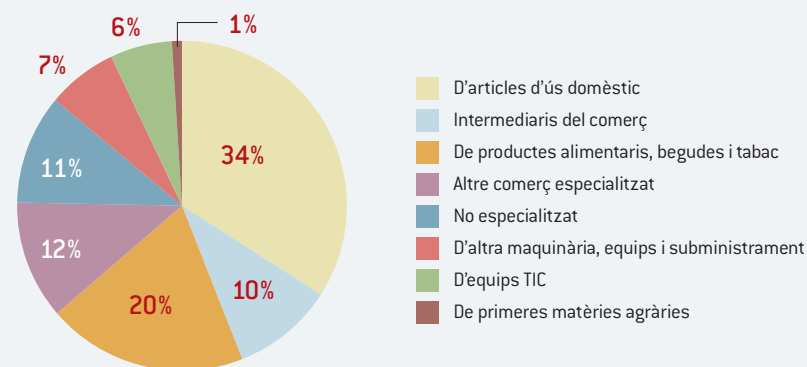
Nota: Persones afiliades als règims general i d'autònoms de la Seguretat Social.

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona, segons dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Anàlisi per branques

La branca d'articles d'ús domèstic representa un terç (34,1%) de l'ocupació total del comerç a l'engròs a Barcelona, seguida de les de productes alimentaris i altre comerç especialitzat, amb el 19,6% i l'11,6%, respectivament, de l'afiliació majorista als règims general i d'autònoms de la Seguretat Social.

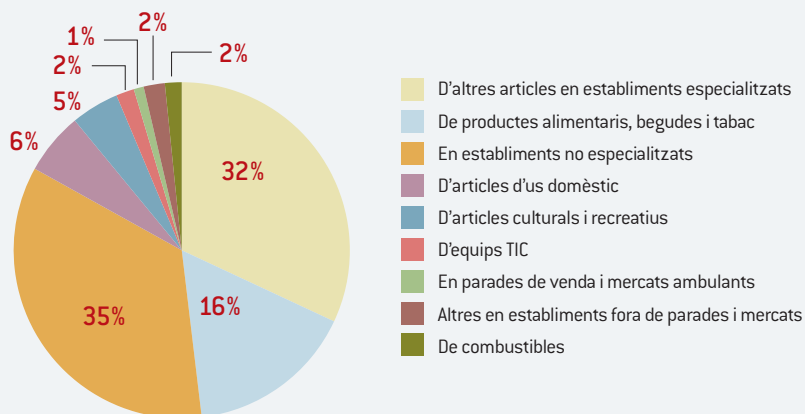
Distribució per branques del personal assalariat del comerç a l'engròs a Barcelona. 2018 (%)

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona, segons dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

El 2018, les principals branques del comerç al detall en nombre de persones ocupades a Barcelona són la d'altres articles en establiments no especialitzats, la d'establiments especialitzats i la de productes alimentaris, begudes i tabac —que representen un 35, 32 i 16,2% del total, respectivament—.

Distribució per branques del personal assalariat del comerç al detall a Barcelona. 2018 (%)

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona, segons dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Centres de cotització

Pel que fa als centres de cotització, al final de l'any 2018, Barcelona disposa de 15.983 centres de cotització al comerç, dels quals 10.704 (el 67%) pertanyen al comerç minorista i 5.279 (el 33%) al majorista.

El nombre de centres de cotització al comerç de Barcelona es redueix en termes interanuals (-1,1%) per segon any consecutiu, fet que suposa una evolució menys favorable que la que experimenta el teixit empresarial en el conjunt de la ciutat (+0,9%). Per branques, els centres del comerç al detall experimenten un descens (-1,8%) que contrasta amb l'estabilitat dels de comerç a l'engròs (+0,2%).

Centres de cotització a la Seguretat Social al Comerç de Barcelona 2018

	4t trim. 2018	Variació 2018/17 (en nombre)	Variació 2018/17 (en %)	Pes s/Bcn (%)	Pes s/total comerç (%)
Engròs	5.279	11	0,2%	6,9%	33,0%
Detall	10.704	-192	-1,8%	14,1%	67,0%
Total Comerç	15.983	-181	-1,1%	21,0%	100,0%
Total sectors Barcelona	76.018	646	100,0%	100,0%	

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

En acabar l'any 2018, el sector comercial constitueix la primera activitat econòmica de la ciutat quant a nombre de centres de cotització i representa més de la cinquena part (el 21%) del total barceloní. Les branques que el segueixen en el rànquing són els serveis a les empreses (18,9%) i l'hostaleria (10,8%).

El pes del comerç dins el conjunt del teixit empresarial de Barcelona és del 21% i es manté força estable respecte al 2017. El comerç al detall és la branca amb més pes relatiu (amb un 14,1% de les empreses de la ciutat), mentre que el comerç a l'engròs representa el 6,9%.

Per branques, en el comerç a l'engròs destaquen la distribució d'articles d'ús domèstic (amb un pes relatiu del 28,6%), seguit dels intermediaris i productes alimentaris, que assoleixen el 19,7% i el 15,7% del total, respectivament.

Al seu torn, en el comerç al detall a Barcelona destaca el pes relatiu dels establiments d'altres articles en establiments especialitzats —que representen un terç (el 33,3%) dels centres de cotització—, seguits dels que venen productes alimentaris, begudes i tabac (28,2%), i els establiments no especialitzats (16,5%).

Facturació i PIB

El 2018 l'economia catalana manté una evolució positiva que li permet encadenar vint-i-un trimestres consecutius d'increment interanual en tancar l'any, impulsada pel bon comportament de la demanda interna —tant del consum de les famílies com de la inversió empresarial—, tot i experimentar una certa desacceleració en línia amb un entorn internacional menys favorable.

Amb un PIB de 242.313 milions d'euros, el creixement real de l'economia del Principat en el conjunt del 2018 ha estat del +2,6%, un resultat inferior al dels tres anys anteriors —que van ser de fort creixement— i que s'emmarca en un context caracteritzat també per la moderació del ritme de creixement en els àmbits espanyol (+2,6%) i de la Unió Europea (+1,9%), en un context d'incertesa sobre l'augment del proteccionisme i les seves afectacions sobre el comerç internacional, on s'observa un cert deteriorament dels factors de suport temporal que van suposar en els anys anteriors el baix preu del petroli, la depreciació de l'euro i les condicions financeres favorables establertes pel Banc Central Europeu.

L'economia de Barcelona participa d'aquest procés d'alentiment de l'activitat econòmica i del mercat de treball, i el PIB de la ciutat experimenta un creixement real del +2,6% en el conjunt de l'any.

El comerç és un dels sectors que més riquesa genera a Barcelona. Efectivament, l'activitat¹ aporta el 12,8% del producte interior brut de la ciutat l'any 2018, un pes que continua sent fonamental malgrat l'impacte dels anys de crisi. Així mateix, el 2018 el PIB dels serveis ha registrat un augment significatiu a Barcelona (+2,8%), un comportament favorable al qual ha contribuït el conjunt d'activitats format pel comerç, el transport, l'hostaleria i la informació i les comunicacions amb una evolució interanual dinàmica (+3,1%).

1 Inclouent-hi la venda i reparació de vehicles de motor.

La facturació del comerç a la ciutat de Barcelona assoleix un volum de negoci estimat de 38.183,5 milions d'euros l'any 2018, després d'experimentar un increment del +1,7%, que equival a un lleuger descens en termes reals.

Facturació del comerç 2018 (p)

Milers d'euros	Barcelona	Catalunya
Comerç minorista	12.902.777	40.146.847
Comerç majorista	25.280.676	94.073.101
Total del comerç	38.183.452	134.219.948

(p): Provisional

Font: Estimació elaborada pel Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades de l'INE, Idescat i INSS.

El comerç al detall arriba el 2018 a un volum de negoci de 12.902,8 milions d'euros a Barcelona, una xifra que representa un increment anual nominal de +1,6%, i un lleuger descens en termes reals. El bon comportament de la demanda interna motivat pel creixement de l'ocupació i les rendes familiars, el creixement del consum de les llars (+2,0%) i la confiança dels consumidors, juntament amb la demanda addicional generada pel turisme —que el 2018 registra a la ciutat nous màxims històrics de visitants i pernoctacions en hotels— han propiciat aquesta evolució positiva.

Facturació del comerç a Barcelona 2018

	Facturació 2018 (p) (milers d'euros)	Var. 2018-2017 (en %)
Comerç minorista	12.902.777	1,6%
Comerç majorista	25.280.676	1,7%
Total del comerç	38.183.452	1,7%

(p): Provisional

Font: Estimació elaborada pel Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades de l'INE, Idescat i INSS.

La facturació del comerç a l'engròs a Barcelona se situa en 25.280,7 milions d'euros l'any 2018 i augmenta el +1,7% respecte a l'any anterior. **Així doncs, el comerç majorista manté un bon to a la ciutat, tot i que des de fa anys la tendència estructural està portant aquesta branca a localitzar una part creixent de la seva activitat a l'entorn metropolità en un procés gradual d'optimització de costos.**

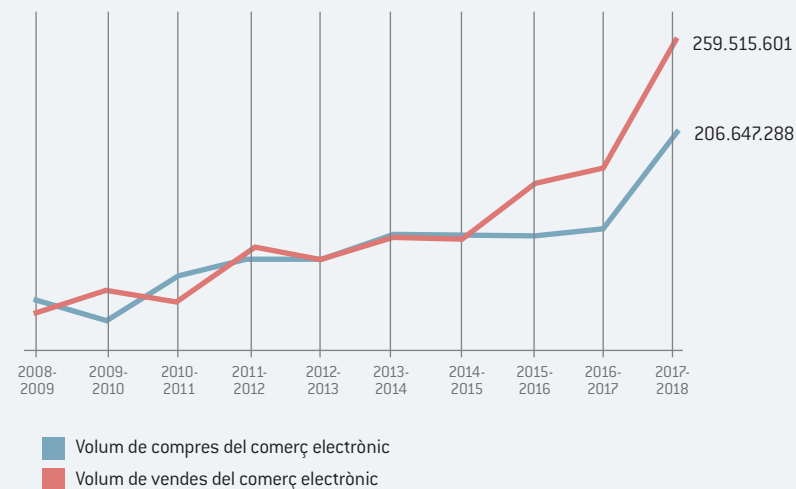
El comerç electrònic

El comerç electrònic continua la seva ràpida expansió a escala mundial, amb una facturació global del B2C de 2,9 bilions de dòlars l'any 2018, cosa que significa —segons Internet Retailer— un increment interanual del +18%. D'acord amb aquestes xifres, més de l'11% del comerç minorista global es desenvolupa en línia, i s'estima que més del 20% de la població mundial va realitzar —en major o menor grau— aquesta activitat. Projeccions recents de l'evolució d'aquest canal comercial indiquen que la facturació continuarà augmentant amb força els anys vinents, tot i que moderarà el ritme de creixement.

Quant a Espanya, segons Eurostat, l'any 2018 el percentatge d'empreses que compren en línia (31%) queda més de 10 punts per sota de la mitjana de la Unió Europea, i el de les que venen per aquest canal (19%), 2 punts per sobre. En tots dos casos, l'ús del canal electrònic es manté estancat respecte a l'any anterior.

En el període 2017-2018, d'acord amb l'Enquesta sobre usos de TIC, gairebé la tercera part de les empreses espanyoles de 10 o més persones assalariades (el 32,1%) han efectuat compres per comerç electrònic per un valor de 206.647,3 milions d'euros, xifra que representa el 19,7% del total de compres i un augment en volum (+3,7%) respecte al període 2016-2017. Pel que fa a les vendes, el 19,6% d'empreses utilitza el canal en línia, que a Espanya genera un volum de negoci de 259.515,6 milions d'euros, una xifra que representa el 17,3% del total de vendes i situa el creixement de les vendes en línia en el +13,7%.

Volum de compres i vendes de comerç electrònic a Espanya (milers d'euros)

Font: Institut Nacional d'Estadística. Enquesta sobre l'ús de TIC i comerç electrònic a les empreses.
* Empreses de més de 10 treballadors/ores

Comerç Electrònic a Catalunya. 2017-2018

	Microempreses	
Total d'empreses	427.606	23.703
Compres a través de comerç electrònic (%)	20,5	35,1
Vendes a través de comerç electrònic (%)	6,3	24,9

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades de l'Idescat.

Comerç Electrònic a Catalunya per sector d'activitat de l'empresa. 2017-2018

% empreses amb 10 o més assalariats	Sector d'activitat		
	Indústria	Construcció	Serveis
Compres a través de comerç electrònic (%)	34,9	19,9	37,7
Vendes a través de comerç electrònic (%)	22,4	6,0	29,1

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades de l'Idescat.

Pel que fa a Catalunya, el 35,1% de les empreses amb 10 o més persones assalariades de Catalunya han comprat per comerç electrònic en aquest període, dada inferior en 1,4 punts a la de l'any anterior i 3 punts més alta que la mitjana espanyola. En el cas de les vendes, el percentatge d'empreses és força inferior (24,9%), xifra que representa un comportament estable en termes interanuals, i se situa 5,3 punts per damunt del valor estatal. L'accés als canals en línia està relacionat amb la dimensió empresarial: l'ús del canal en línia en microempreses —de menys de 10 treballadors/ores— per a les compres és del 20,5% i del 6,3% en el cas de les vendes, dades clarament inferiors a les assenyalades per a les empreses de 10 o més persones assalariades.

La facturació total de les compres per internet de les empreses de 10 o més persones assalariades de Catalunya ha estat de 36.873,6 milions d'euros el 2017-2018, xifra que equival al 15,8% de les compres totals i al 36,6% de les compres de les empreses que fan adquisicions per aquest canal.

Pel que fa a les vendes, la facturació supera la de les compres electròniques —tal com passa a Espanya— i arriba a 59.449,8 milions d'euros, que representen el 18,3% de les vendes totals i el 40,4% de les vendes de les empreses que venen pel canal electrònic.

Pel que fa al comerç electrònic a les llars de Catalunya, l'any 2018 el 54,2% de la població de 16 a 74 anys ha comprat per internet durant l'últim mes, la qual cosa representa un increment del 2,7% respecte a l'any anterior. El percentatge de dones que compren per aquest canal és d'un 58,2%, davant d'un 50,3% en el cas dels homes. Per edats, la població d'entre 35 i 44 anys és la principal usuària, ja que el 62,9% del col·lectiu fa compres a la xarxa.

Productes o serveis adquirits per internet en els darrers dotze mesos a Catalunya. 2018 (Percentatge del total de persones compradores)

Allotjament de vacances	58,4%
Roba o material esportiu	55,6%
Entrades a espectacles	55,3%
Productes per a la llar	38,8%
Llibres, revistes, diaris	25,9%
Productes alimentaris	23,9%
Material informàtic	21,2%
Equipament electrònic	16,8%
Jocs d'ordinador i videoconsola	16,7%
Pel·lícules, música	15,2%
Material formatiu en línia	9,9%

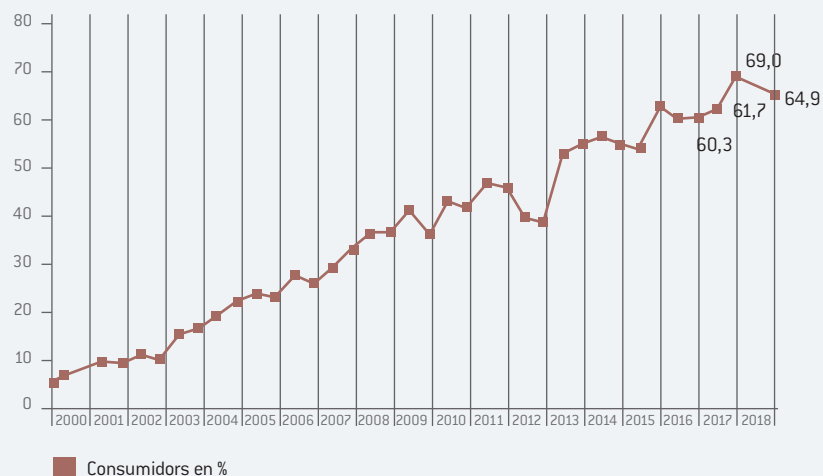
Font: Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació a les llars de l'INE. Idescat.

Segons els tipus de productes adquirits per internet, els allotjaments de vacances són els més sol·licitats, amb un 58,4% dels compradors i les compradores —un percentatge 0,7 punts inferior al del 2017—, seguits de la roba i el material esportiu (55,6%) —que augmenta respecte a l'any anterior (+2,6 punts)—, les entrades a espectacles (55,3%) —que experimenten un creixement de 6,7 punts—, i els productes per a la llar (38,8%).

Dades del 2018

Segons dades de l'Òmnibus municipal de juny del 2018, el 64,9% de la ciutadania de Barcelona ha adquirit productes per internet alguna vegada, percentatge que suposa el segon valor més elevat de la sèrie estadística tot i un descens moderat respecte al desembre del 2017 (-4,1 punts percentuals). Des de l'any 2000, aquest indicador experimenta una tendència ascendent que fa que, malgrat les oscil·lacions registrades a partir de la crisi, el percentatge de població usuària del comerç electrònic a la ciutat s'hagi duplicat en una dècada. El 2018 la proporció d'homes que usen aquest canal per a la compra (73,7%) supera amb escreix la de dones (57,3%), mentre que per edats destaca que el 89% de la ciutadania d'entre 25 i 34 anys ha utilitzat internet per comprar alguna vegada, en contrast amb l'ús d'aquest mitjà per només el 27,2% dels més grans de 65 anys.

Evolució de la compra per internet a Barcelona (% de la població adulta)

Font: Enquesta Òmnibus municipal. Direcció de Comerç i Consum. Juny del 2018.

D'acord amb l'enquesta, el juny del 2018 l'ús del comerç electrònic s'ha tornat més habitual entre la ciutadania avesada a aquest canal, ja que el percentatge de persones que afirmen comprar per internet de manera ocasional disminueix en 3 punts percentuals respecte al desembre del 2017, fins a situar-se en el 53,3%, alhora que augmenta en +2,8 punts la utilització del comerç electrònic amb freqüència mensual (20,0%), mentre que l'ús setmanal s'estabilitza amb un 6,5% i queda per sota del percentatge de persones que compren cada dues setmanes (7,2%).

Evolució de la freqüència de compra per internet a Barcelona (2005-2018)

Percentatge %	2005	2015	2016	2017	2018	Var. 2005-18	Var. 2017-18
Setmanalment	3,0	3,1	5,8	6,8	6,5	3,5	-0,3
Cada dues setmanes	1,7	6,4	5,6	7,7	7,2	5,5	-0,5
Mensualment	13,5	17,9	18,5	17,2	20,0	6,5	2,8
Cada dos mesos	7,4	10,0	11,3	11,3	12,6	5,2	1,3
Ocasionalment	73,9	62,5	58,4	56,3	53,3	-20,6	-3,0

Font: Enquesta Òmnibus municipal. Direcció de Comerç i Consum (Ajuntament de Barcelona).

Per productes, els més demanats són la informàtica i la telefonia (34,7%), seguits de la roba i el calçat (34,4%), el parament de la llar (15,3%), els viatges, l'alimentació i els llibres (tots amb percentatges a l'entorn del 12%). Respecte al mes de juny de l'any anterior, destaca en positiu l'augment de la compra d'informàtica i telefonia (+23,8%) i roba i calçat (+7,4 punts), mentre que perden pes els llibres (-3,1%).

Productes o serveis més adquirits per internet a Barcelona. Juny 2017-2018*

	Juny 2017	Juny 2018
Informàtica, telefonia, fotografia	10,9	34,7
Roba, calçat	27,0	34,4
Parament de la llar	11,8	15,3
Viatges	8,8	12,2
Aliments	8,7	11,9
Llibres	14,7	11,6
Altres productes quotidians	5,3	8,6
Entrades per a espectacles	2,9	4,5
Material esportiu	1,1	4,2

Font: Enquesta Òmnibus municipal. Juny del 2018, Direcció de Comerç i Consum (Ajuntament de Barcelona).

Enquesta sobre l'activitat del sector comercial a Barcelona

L'objectiu principal de l'Enquesta de l'activitat del sector comercial de Barcelona és conèixer les característiques dels establiments comercials, l'opinió dels seus responsables sobre l'activitat comercial a la ciutat i les seves perspectives de futur.

La primera part recull dades sobre les característiques dels comerços, el seu personal, els seus horaris, els dies d'obertura, les vendes i l'oferta de serveis complementaris. La segona part dona a conèixer l'opinió dels seus responsables sobre la conjuntura actual, la marxa del seu negoci i les seves expectatives de futur.

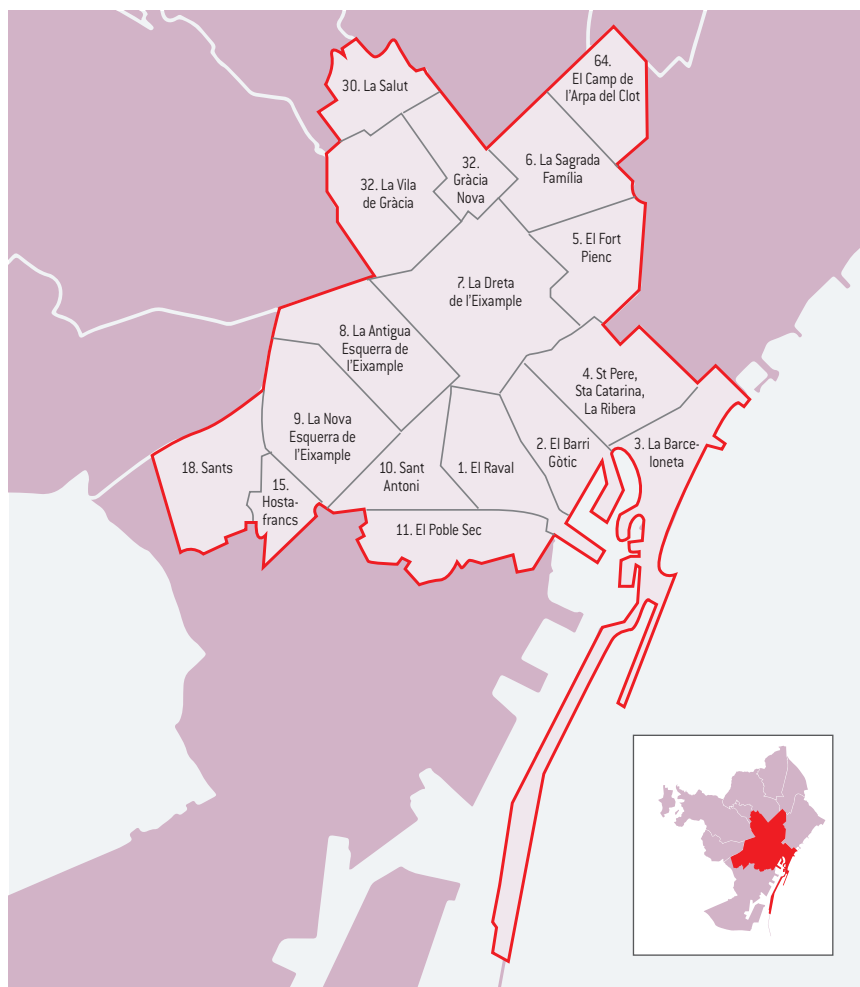
Respecte als tipus d'establiments visitats el 2018, el 39,5% són de quotidià alimentari (inclou vins i tabac, que en estudis anteriors anava separat), el 26,3% d'equipament personal, el 14,3% de parament de la llar, el 9,8% de quotidià no alimentari, el 9,0% d'oci i cultura, i l'1,2% d'automoció. De la mateixa manera que l'any anterior, el 2018 la mostra de l'estudi es basa en dades que aporta el Cens comercial de l'Ajuntament de Barcelona del 2016, i no en dades internes com en estudis anteriors. Així doncs, en el moment d'interpretar els resultats i de fer comparacions amb anys anteriors, s'ha de tenir en compte que poden haver-hi variacions en els resultats pel fet que hi ha un canvi d'origen de les dades mostrals.

Nota: Es disposa d'una submostra petita del sector d'automoció; per aquest motiu, els seus resultats tenen només caràcter indicatiu.

El 2016 es van introduir unes preguntes adreçades als comerços de barris "turístics" sobre el permís d'obertura en festius perme-sos. El 2018, aquests cinc diumenges i festius han estat entre el 5 de maig i el 14 d'octubre.

Dades del 2018

Els establiments dels barris “turístics” se situen en els barris dels districtes de Ciutat Vella i de l'Eixample i, a més a més, al Poble-sec, Hostafrancs, Sants, la Salut, la Vila de Gràcia, el Camp d'en Grassot i Gràcia Nova i el Camp de l'Arpa del Clot. En el cas dels carrers fronterers entre un barri “turístic” i un barri “no turístic”, s'inclouen en l'estudi les dues voreres.

Les característiques

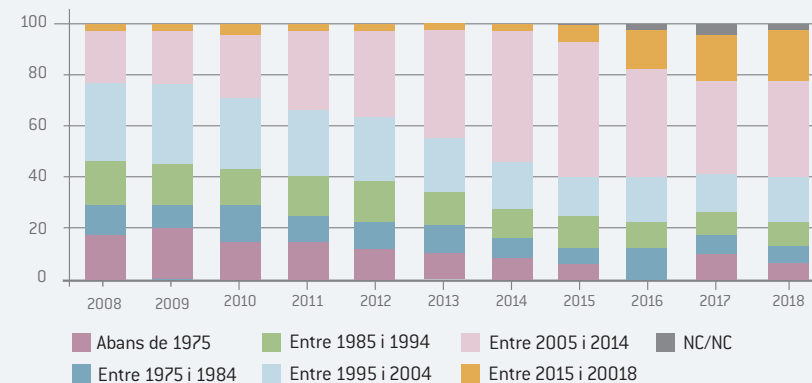
Respecte al tipus d'establiments entrevistats el 2018, la distribució per sectors és la següent: el 39,5% són de quotidià alimentari, el 26,3% d'equipament personal, el 14,3% de parament de la llar, el 9,8% de quotidià no alimentari, el 9,0% d'oci i cultura, i l'1,2% d'automoció.

Dels comerços als quals s'ha preguntat, 1.322 pertanyen als anomenats eixos i zones comercials, mentre que 1.088 no hi pertanyen. El 9,6% dels comerços formen part d'un mercat municipal.

Quant a la titularitat dels establiments, és majoritàriament espanyola (80,8%). Els comerços de titularitat estrangera es concentren en els sectors d'alimentació (fruites i verdures, resta d'alimentació i begudes), records i basars, i informàtica i telefonia.

El 20,4% dels establiments van obrir a partir del 2015, el 25,3% entre el 2010 i el 2014, el 21,3% entre el 2000 i el 2009, el 24,4% ho van fer l'últim quart del segle XX, i el 5,9% té més anys. La mitjana d'antiguitat del conjunt d'establiments visitats és de 16 anys, i concretament els de titularitat estrangera, de 7 anys.

Anys d'obertura de l'establiment

Font: Servei d'Estudis de l'Ajuntament de Barcelona

Dades del 2018

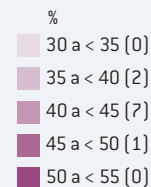
El 61,5% dels establiments són societats civils particulars (SCP) (el 58,0% el 2017), el 28,7% són societats limitades (SL) i el 4,3% són societats anònimes (SA). L'1,3% són cooperatives.

El 4,5% dels establiments comercials visitats són una franquícia, i el 6,7% dels negocis diuen que tenen alguna central de compres o oficina central de compres.

El 40,0% dels comerços està associat (el 2015, el 29,3%), en associacions gremials o de comerciants, i també entitats del mateix carrer, veïnatge, centre i eix comercial. Segons les persones entrevistades, algunes de les actuacions que duen a terme aquestes associacions són d'assessorament, tramitació i informació (25,4%), fires o botiga al carrer (22,8%), promocions diverses (14,0%), festes de barri i tradicionals (13,0%), decoració nadalenca (12,7%), formació i cursos (10,6%) i publicitat (9,0%).

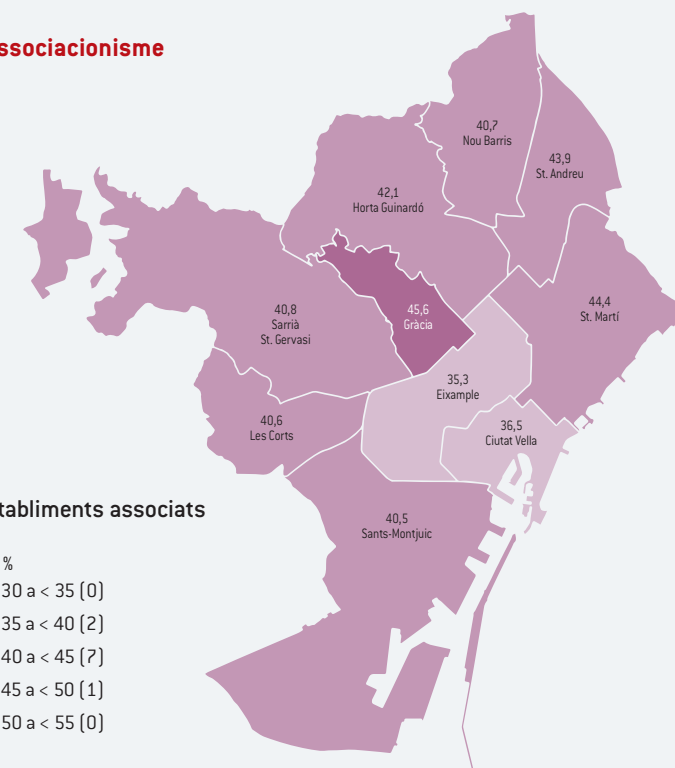
Grau d'Associacionisme

Establiments associats

Ciutat: 40,0%

Font: Servei d'Estudis de l'Ajuntament de Barcelona.

El local comercial

Respecte a la situació dels establiments visitats, el 89,8% són botigues aïllades al carrer, el 9,6% són parades de mercats municipals, i només el 0,6% són botigues en centres o galeries comercials.

Pel que fa al règim de tinença del local, el 69,4% dels locals visitats són de lloguer, el 17,1% són de propietat (en el cas de comerços de quotidià no alimentari és el 36,8%) i el 9,6% són concessió municipal (dades en línia amb l'anterior).

El lloguer mitjà se situa en els 1.239 euros, xifra que representa 16,2 euros el metre quadrat de mitjana.

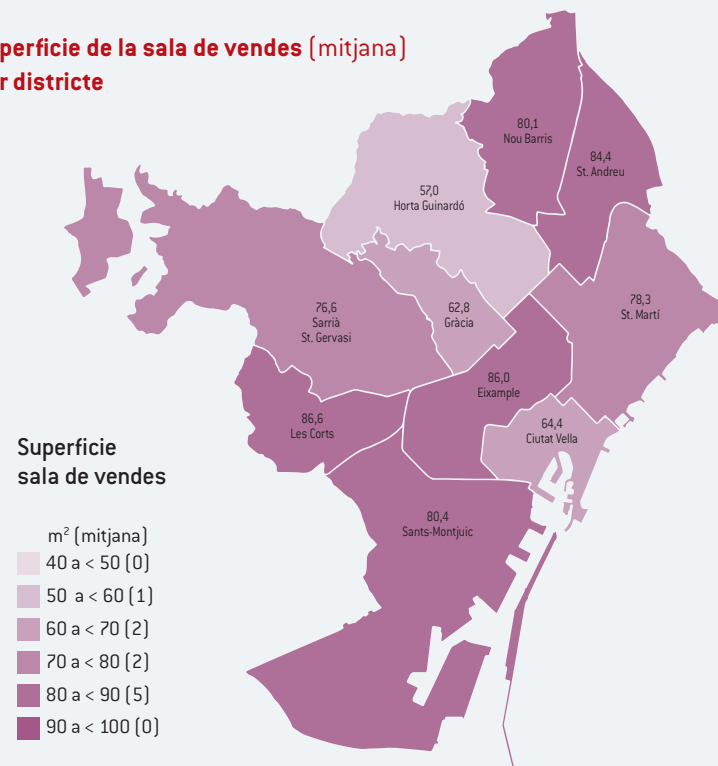
La superfície mitjana de la sala de vendes dels locals comercials (parades de mercat no incloses) és de 76,8 m². Les sales més àmplies es troben als sectors d'automoció (291 m²) i parament de la llar (125 m²). La superfície mitjana total de l'establiment és de 129,4 m².

Respecte a l'accessibilitat a la sala de vendes, en el 85,1% no hi ha impediments d'accés des del carrer (com a màxim un graó de menys de 12 cm).

El 78,9% té una obertura a l'entrada de la sala de vendes amb una amplada superior als 70 cm.

El 70,5% dels rètols de l'entrada dels establiments estan escrits en català. Nota: El rètol pot ser escrit només en català, només en altres llengües, en català i altres llengües, a més de tenir el nom de la marca en qüestió.

Superfície de la sala de vendes (mitjana) Per districte

Mitjana de ciutat: 76,8 m²

Font: Servei d'Estudis de l'Ajuntament de Barcelona.

Els serveis

El 2018, el 55,1% dels comerços diu que té un sistema de venda assistida, principalment els d'alimentació de mercats (92,2%), automoció (89,7%) i equipament personal (62,5%). D'altra banda, el 32,2% disposa d'un sistema de lliure servei assistit; és més freqüent en quotidià no alimentari (51,2%) i oci i cultura (40,5%). L'11,3% té un sistema de lliure servei, però en l'alimentació no de mercats és del 23,2%.

Els comerços que disposen de cobrament amb targeta sumen el 94,3% (el 2015 representaven el 83,7%). En el darrer mes, el cobrament amb targeta va suposar de mitjana el 50,5% del total de la facturació (+3,2 punts respecte al 2017).

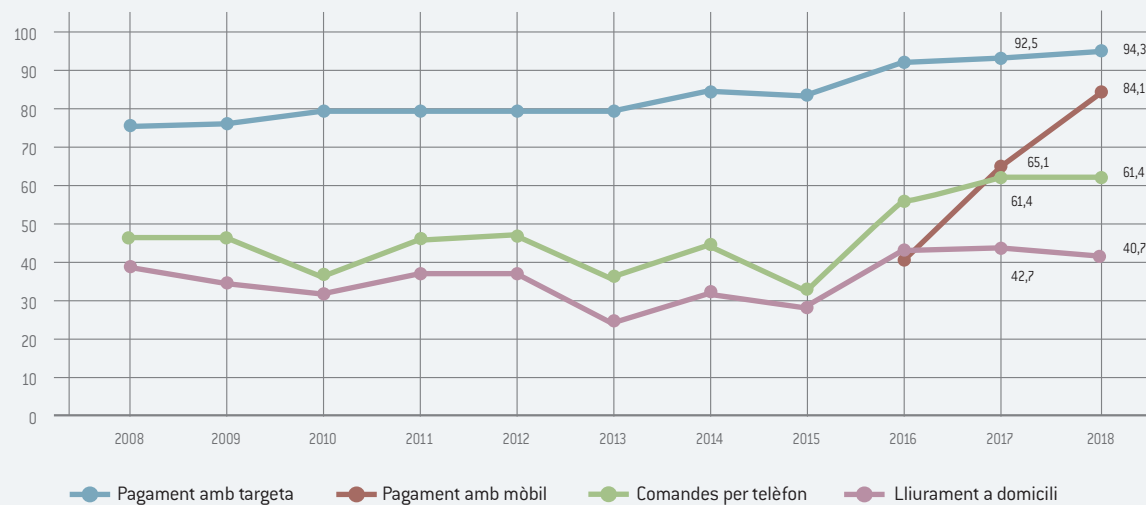
També hi ha un augment considerable del pagament amb mòbil, que se situa com a segona opció amb un 84,1% (+19 punts que fa un any). Aquest augment es presenta en tots els sectors.

El 61,4% de les botigues visitades disposa del servei de comandes per telèfon, sobretot alimentació de mercats (96,5%).

El 40,7% ofereix portar les compres al domicili. Aquest servei és més habitual en els rams de parament de la llar (51,6%), alimentació (48,7%), i oci i cultura (46,5%).

El 68,3% dels comerços té la gestió informatitzada. Els sectors més informatitzats són automoció (96,6%) i quotidià no alimentari (85,0%). Els menys informatitzats són alimentació de mercats (45,2%) i quotidià alimentari (58,2%).

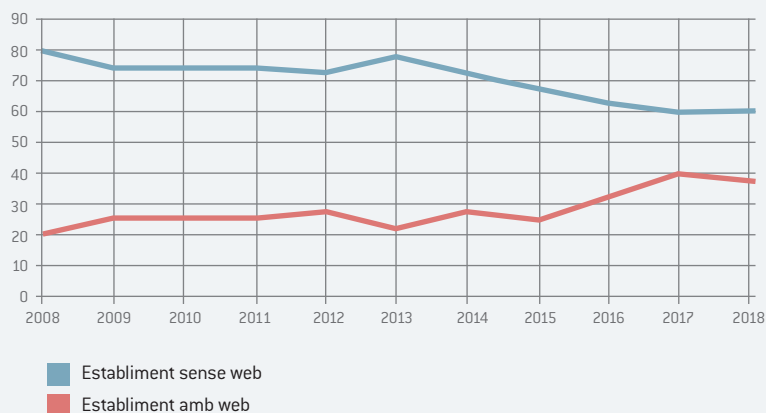
L'establiment disposa dels següents serveis

Font: Elaboració pròpia segons els resultats de les enquestes del sector comercial fetes pels Serveis d'Estudis de l'Ajuntament de Barcelona.

Els establiments que tenen web propi sumen el 37,5% (quantitat similar a fa un any), i és de caràcter informatiu. El 48,8% ofereixen la possibilitat de comprar en línia (carret d'anar a comprar) (+4,2 punts respecte al 2017).

Disponibilitat de pàgina web

En relació amb les xarxes socials digitals, el 42,6% dels establiments tenen Facebook, el 30,4% Instagram (+4,2 punts respecte a fa un any), el 13,6% Twitter i el 5,8% disposa de blogs. En general, els més actius a les xarxes són els sectors d'equipament personal, oci i cultura, i automoció.

El personal

El 2018, la mitjana general de persones que treballen en un establiment comercial (amb un màxim de 10 treballadors/ores) és de 2,5. En el sector d'automoció (3,6) i en el quotidià no alimentari (3,4) és on aquesta mitjana es veu incrementada en una persona de mitjana.

Pel que fa al tipus de personal, el 49,2% són empleats/ades (el 2015 era el 41,0%), el 28,2% són propietaris/àries del negoci (el 2015 era el 36,1%) i el 22,5% són encarregats/ades.

En el sector del comerç sempre hi han treballat més dones (56,3%), que homes (43,5%); no obstant això, aquesta dada es dona a la inversa quan es tracta de la propietat de l'establiment (més homes que dones). Els treballadors/ores solen tenir entre 25 i 54 anys (72,3%) (en el cas dels propietaris/àries, el 84,0% té entre 35 i 64 anys), i estudis obligatoris i secundaris (76,2%). La major part del personal és de nacionalitat espanyola (79,2%).

El 76,6% de les persones treballen a temps complet, sobretot si són propietàries (90,0%) i encarregades (84,9%).

Respecte el català, es manifesta que la gran majoria del personal l'entén (92,4%) i el parla (82,5%).

L'atenció al client es fa en castellà (96,1%), català (85,0%), anglès (48,2%), francès (15,3%) o altres llengües (15,2%).

El 42,8% de les persones entrevistades asseguren que el personal ha fet algun curs formatiu en els dos darrers anys.

El tipus de formació que necessitaria el personal de l'establiment per millorar el negoci és: cursos sobre els productes o nous productes (11,3%), idiomes (10,9%), cursos d'atenció al client (10,7%), cursos de tècnica de venda (9,1%), altres cursos específics segons el producte que venen (6,9%) i informàtica (5,5%).

Els horaris i les vendes

Pel que fa als dies de venda, el 2018 el 68,0% dels establiments comercials obren sis dies, mentre que el 21,5% ho fan tots els dies de la setmana (el 2012 era el 14,2%).

Majoritàriament treballen sis dies els establiments d'equipament personal (84,3%), els de productes quotidians no alimentaris (82,5%), els de parament de la llar (73,5%) i els d'oci i cultura (72,6%). Hi ha sectors que obren sis o set dies, com alimentació no mercats (48,8% set dies i 46,5% sis dies). Els comerços d'alimentació dels mercats obren cinc (34,3%) o sis dies (65,2%).

De dilluns a divendres el més habitual és fer horari partit de matí i tarda (55,9%), mentre que el 47,7% dels establiments fa jornada contínua. A més, el 9,2% sol obrir fins a les 15.00 hores, bàsicament els mercats municipals.

Se sol obrir abans de les 10.00 hores (61,5%) i tancar després de les 20.00 hores (64,5%).

Dels comerços que obren dissabte, el 43,4% treballa només al matí i el 56,5% al matí i a la tarda.

El 22,9% dels comerços obren el diumenge (el 2012 ho feien el 14,8%); es tracta sobretot de comerços de quotidià alimentari (40,4%), d'alimentació no mercats (52,9%), de parament de la llar (16,3%), d'oci i cultura (13,5%), i de quotidià no alimentari (13,2%). En el cas d'establiments de titularitat estrangera, el percentatge se situa en el 52,3% i solen obrir tot el dia.

El desembre és el mes de més venda (52,0%), però també són bons el juliol (26,3%), el juny (17,2%), el gener (16,0%) i el novembre (14,2%). En canvi, febrer (44,2%) i agost (33,4%) són els mesos de menys venda.

En general, divendres (49,3%) i dissabte (48,4%) són els dies de la setmana de més venda. Ara bé, en el cas del sector de quotidià no alimentari els millors dies són dilluns i divendres. D'altra banda, en general, dimecres i dimarts són els dies de menys venda.

Les franges horàries de més venda són al matí de 10.00 a 14.00 hores (47,9%) i a la tarda a partir de les 17.00 hores (33,5%). En el cas d'alimentació i quotidià no alimentari, la venda es concentra al matí. El sector d'equipament personal i parament de la llar queda més repartit. Als establiments d'oci i cultura i automoció la venda és més a la tarda.

Obertura diumenges i festius

El 2018, el 68,1% dels comerços entrevistats es mostren disconformes amb l'obertura els diumenges (55,8% gens d'acord i 12,3% poc d'acord), el 23,5% ho veuen bé i el 7,4% es mostra indiferent. Els més partidaris són el sector d'alimentació no mercats (36,9% d'acord) i els comerços de Ciutat Vella (41,2%).

Sobre la possibilitat d'obrir en diumenge, enguany hi ha dues opinions que prevalen. La primera és que "cada comerç hauria de poder decidir" (39,5%, +4,4 punts respecte al 2017) i la segona és "que s'hauria de prohibir obrir en diumenge" (31,0%). A més, el 14,8% manifesta "que s'hauria de restringir més" i el 10,5% "que s'hauria de mantenir com actualment".

El 36,5% dels comerços entrevistats pensen obrir el proper diumenge autoritzat. En cas dels comerços d'alimentació no mercats, la intenció és del 61,1% i en els establiments de titularitat estrangera, del 72,0%.

Comerços dels barris turístics: permís d'obertura en festius

El 2018 es va permetre als comerços dels barris turístics obrir alguns diumenges i festius entre el 6 de maig i el 14 d'octubre de 2018. Els comerços que podien obrir eren dels districtes de Ciutat Vella i l'Eixample i dels barris del Poble-sec, Hostafrancs, Sants, la Salut, la Vila de Gràcia, el Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, i el Camp de l'Arpa del Clot. En el cas dels carrers fronterers entre un barri "turístic" i un barri "no turístic", es van incloure les dues voreres.

El 81,8% dels comerços entrevistats en la tercera onada de l'estudi (n=804) diuen que coneixen el permís d'obrir diumenges i festius concrets en els barris turístics.

El 48,4% d'aquests valoren positivament la mesura, mentre que el 38,3% manifesten que és negativa o molt negativa (els més crítics són els responsables d'establiments de mercats).

Dels entrevistats dels comerços dels barris turístics (n=436), el 67,9% asseguren que no han obert cap dia permès, el 5,5% entre un i quatre dies, i el 22,7% tots els diumenges i festius permesos. Els establiments d'alimentació (no mercats) són els que més han obert. Els motius per no obrir es basen en la necessitat de descans (44,9%), la manca de rendibilitat (15,5%), estar en contra de la mesura (15,5%), per tipus de comerç o producte (10,1%), per manca de gent al barri (8,4%) i per nombre de personal insuficient (8,4%).

Les solucions aplicades per poder obrir els diumenges i festius permesos són redistribuir els horaris (35,0%), contractar més personal (16,3%) i augmentar les hores extres (11,4%). A més, segons el 35,0% dels establiments que han obert algun diumenge o festiu permès, els ingressos són superiors als costos associats.

El 35,0% dels preguntats en la tercera onada veu necessari permetre l'obertura de comerços alguns diumenges i festius als barris turístics, mentre que el 52,7% ho veu innecessari (+8,7 punts respecte al 2017).

Segons el 24,0% dels enquestats en la tercera onada, aquest permís només l'han de tenir els barris turístics, mentre que el 53,1% creu que l'han de tenir els establiments de tota la ciutat. D'altra banda, el 35,1% pensa que s'ha d'ampliar a tot l'any, el 34,2% creu que s'ha d'eliminar, el 17,9% que s'ha de limitar a l'estiu i el 4,9% que s'ha d'ampliar des de Setmana Santa fins a octubre.

Sobre la conjuntura del sector comercial

El 2018, el 39,2% dels comerços entrevistats es mostren molt o bastant satisfets de la marxa del seu negoci i el 40,0% se'n mostren poc o gens satisfets. Aquest any la quantitat de responsables de comerços satisfets i insatisfets es troben al mateix nivell. Els menys satisfets són establiments d'equipament personal i d'oci i cultura. La xifra de responsables satisfets amb la marxa del seu negoci dels últims anys (2016, 2017 i 2018) es manté estable. La xifra d'insatisfets entre el 2016 i el 2017 disminueix, per remuntar entre el 2017 i el 2018 (+5,1 punts).

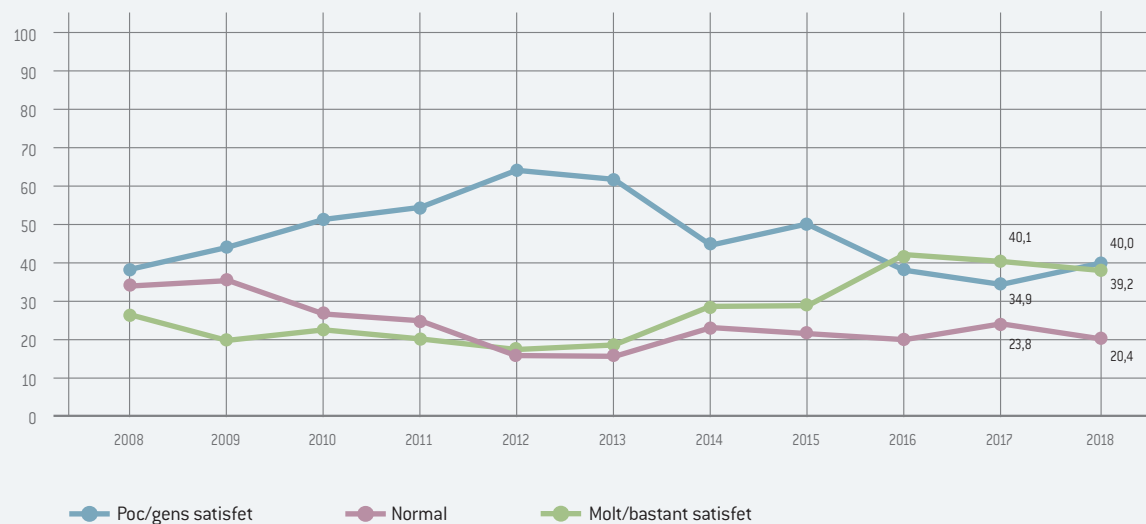
Evolució del negoci els dos darrers anys

El 23,9% diu que el volum de negoci s'ha incrementat en els dos darrers anys [-9,8 punts menys que l'any anterior]. En canvi, el 50,8% diu que el seu negoci ha disminuït [38,2% el 2017].

Factors influents en la marxa del negoci

Els entrevistats manifesten espontàniament que allò que més pot afavorir la bona marxa del seu negoci en el futur són la millora del poder adquisitiu [10,2%], els aspectes polítics i socials [8,2%], l'increment del turisme [7,5%], les millores de les condicions

Satisfacció sobre la marxa del negoci

Font: Elaboració pròpia segons els resultats de les enquestes del sector comercial fetes pels Serveis d'Estudis de l'Ajuntament de Barcelona.

econòmiques generals (7,1%) i la millora del barri o la zona (7,0%). També creuen que hi ajudarien la disminució de grans superfícies o centres comercials (5,9%), la publicitat (4,8%) i la regulació de noves obertures (4,8%), entre d'altres.

D'altra banda, la majoria considera perjudicials els factors següents: l'augment de la competència (15,7%), l'empitjorament de la situació política i social (11,4%), la recessió econòmica (8,2%) i les noves tecnologies (7,6%), entre d'altres.

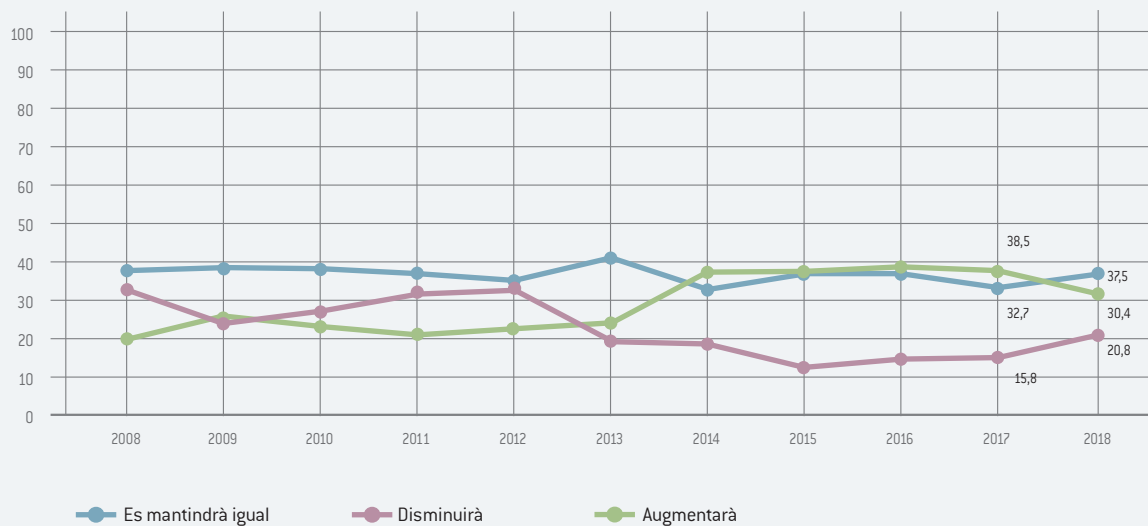
De manera suggerida, els factors decisius que impedeixen la bona marxa del negoci són la competència de les noves grans superfícies comercials (71,6%), les comissions bancàries (69,4%) i la situació econòmica general (68,9%). Per contra, es creu que el turisme

(80,3%), la creació d'àrees de nova centralitat als barris (60,9%) i les actuacions municipals en promoció econòmica (42,4%) afavoririen bastant l'activitat comercial. Pel que fa només a les botigues de roba i calçat, el 2018 el factor climàtic és considerat positiu pel 30,3% i negatiu pel 56,4% dels enquestats.

Perspectives dels propers anys

En relació amb el volum de negoci en els propers dos anys, en general, els responsables es mostren pessimistes envers el futur. El 30,4% creu que augmentarà [el 2017 era el 38,5% i aquest percentatge baixa en tots els sectors], el 37,5% que es mantindrà igual i el 20,8% que disminuirà.

Evolució del negoci en els propers anys

Font: Elaboració pròpia segons els resultats de les enquestes del sector comercial fetes pels Serveis d'Estudis de l'Ajuntament de Barcelona.

Els que pensen que el seu comerç prosperarà segueixen confiant en una millora econòmica i política (32,6%, el 2015 era 50,9%); també posen algunes esperances en l'increment de la demanda (20,8%, el 2015 era 15,1%), la professionalitat i l'esforç personal (20,3%, el 2015 era 10,1%).

Els que opinen que el negoci es mantindrà igual es remeten a factors com l'estabilitat del mercat (41,7%, el 2015 era el 37,6%), la poca confiança en el futur (13,2%), la fidelitat dels clients (10,3%), la professionalitat i l'esforç personal (9,1%).

Els més pessimistes es basen en la desconfiança envers la situació econòmica i política (36,3% en total), l'existència de molta competència (24,6%), la tendència negativa de les vendes (15,2%) i els canvis en els hàbits de compra i consum (13,4%).

En relació amb el nombre d'empleats, la gran majoria assegura que es mantindrà (78,9%, el 2015 era 84,1%), mentre que el 10,5% en preveu un augment (-5,3 punts respecte al 2017).

Pel que fa als preus de venda al públic, el 26,7% pensa que augmentaran en els propers dos anys (el 2015 era el 9,0%) i el 58,0% que es mantindran (el 2015 era el 76,5%).

El 68,1% considera que el seu estoc de mercaderies és normal per l'època de l'any (igual que el 2015); el 18,7% pensa que és més baix i el 12,3% pensa que és més alt.

Consideren que les compres a proveïdors augmentaran el 23,5% dels responsables (el 2015 era el 14,3%), que es mantindran igual que ara el 50,3% (el 2015 era el 66,4%) i que disminuiran el 20,5% (el 2015 era el 14,3%).

Canvis realitzats i canvis programats

En els darrers dos anys han realitzat canvis el 59,0% dels comerços visitats (el 2015 era el 47,4%).

Els canvis més comuns són la modernització de les instal·lacions/decoració (58,2%), el canvi d'assortiment (34,5%), la incorporació de noves activitats (20,4%), l'augment del personal (17,8%, el 2015 era el 9,4%), la pàgina web (14,9%, el 2015 era el 9,5%), la disminució del personal (12,8%), la venda per internet (11,3%) i la informatització de la gestió (9,8%).

El 38,8% dels establiments s'han plantejat canvis per al proper any (el 2015 era el 27,4%), principalment, modernitzar les instal·lacions/decoració (41,0%), incorporar noves activitats i serveis (20,0%), canviar d'assortiment de productes (17,7%), pàgina web (12,4%), augmentar el personal (11,1%) i vendre per internet (10,0%). El 13,5% pensen tancar el negoci properament, percentatge que augmenta en +3,9 punts respecte al 2017.

Els comerços i la sostenibilitat

El 77,4% dels establiments d'alimentació diuen que prenen mesures sobre el malbaratament alimentari; el 63,2% asseguren que potencien els productes a granel; el 61,7% els productes locals, de proximitat i de kilòmetre zero; el 54,2% els productes amb data de caducitat propera, i el 36,5% els productes ecològics. Els establiments d'alimentació de mercats asseguren ser més actius en totes aquestes qüestions que els establiments d'alimentació no mercats. A més, entre el 2017 i el 2018 els mercats han augmentat les seves mesures respecte al malbaratament (+12,1 punts).

El 93,8% dels establiments entrevistats diuen que prenen mesures per reduir i separar residus, el 93,5% per reduir la distribució de bosses de plàstic entre els clients, i el 86,7% per estalviar energia. A més, el 38,4% potencia productes menys envasats, el 26,9% productes de comerç just i el 7,3% productes de segona mà o reutilitzables. D'altra banda, el 18,9% participa en el camí escolar del barri, i el 17,8% forma part d'una xarxa de comerços de consum col·laboratiu.

Enquesta sobre l'obertura en diumenge

Aquesta secció és una compilació de les dades procedents de tres estudis diferents: en primer lloc, la verificació de l'obertura de comerços els diumenges en barris turístics de la ciutat 2017; en segon lloc, les opinions relacionades amb l'obertura d'establiments comercials els diumenges de l'enquesta Òmnibus municipal i, en tercer lloc, l'Enquesta sobre l'activitat del sector comercial de Barcelona, amb l'opinió de les persones responsables dels establiments sobre les qüestions relacionades amb l'obertura els diumenges.

L'obertura mitjana ha estat del 18,8%, un cop depurats els comerços del grup quotidià alimentari que ja podien obrir en diumenge.

Per tipus d'establiment, va obrir el 30,0% dels comerços quotidians alimentaris, seguits dels de roba i calçat, amb el 19,7%, i els de complements, amb el 18,7%. La branca de comerços que ha obert menys ha estat la de vehicles (2,1%).

A l'hora d'establir comparacions, cal tenir en compte el canvi del marc normatiu, ja que el 2014 i el 2015 es podia obrir de juliol a setembre de 10.00 a 18.00 hores, i el 2016 i el 2017 al maig i a l'octubre de 12.00 a 20.00 hores.

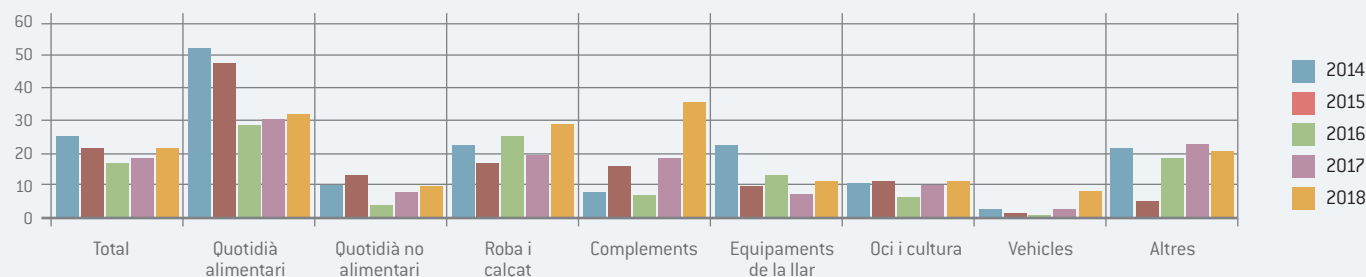
Tenint en compte només els comerços que no estaven autoritzats prèviament a obrir en diumenge, els que més han aprofitat aquesta autorització han estat els del Gòtic (ha obert el 63,1%), la Salut (45,1%), la Barceloneta (34,2%), Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera (34%), i la Nova Esquerra de l'Eixample (24,8%).

Pel que fa a l'opinió dels comerços, el 2017, el 67,8% de les persones responsables (el 2016 era el 70%) es mostra disconforme o molt disconforme a obrir els diumenges, el 22,7% ho veu bé i el 8,4% s'hi mostra indiferent.

Sobre la possibilitat d'obrir en diumenge, enguany hi ha dues opinions que prevalen. La primera és "Cada comerç hauria de poder decidir" (35,1%) i la segona, gairebé igualant l'anterior, és "S'hauria de prohibir obrir en diumenge" (31,8%). El 34,8% de les persones responsables dels comerços pensa obrir el proper diumenge autoritzat (l'any 2016 era el 40,4%).

Pel que fa a la ciutadania, el 45,5% dels veïns i veïnes de Barcelona està en contra de l'obertura dels comerços en diumenge, mentre que el 42,7% hi està a favor. Cal destacar les diferències entre barris (Sarrià - Sant Gervasi, Gràcia i l'Eixample hi estan majoritàriament a favor, i Sant Andreu, Nou Barris i Sants-Montjuïc hi estan majoritàriament en contra).

Comerços oberts, en comparativa interanual (2014-2018)

Barcelona, ciutat de compres internacional

Barcelona és una ciutat comercial que combina els grans eixos comercials amb el comerç de proximitat. Aquest és un dels grans atractius de la ciutat per a la gent que la visita.

El turisme no només aporta clients per a les diferents tipologies de comerços, sinó que també actua com a caixa de ressonància i font de publicitat boca-orella a tot el món, sobretot per la informació que comparteixen les persones visitants a les xarxes socials.

Des del setembre del 2017 hi ha un acord signat amb Premier Tax Free per a la gestió del servei propi a l'Oficina de Turisme de la plaça de Catalunya.

Aquestes iniciatives han donat com a resultat una pujada del nombre de xecs tramitats o del volum de compra d'un 15,31% respecte al 2017, i han suposat un total de reemborsament en efectiu de 7,286 milions d'euros. Són diners que el turista potencial torna a gastar al moment a la mateixa ciutat.

Xifres d'IVA retornat

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Despesa	20.466.058	21.423.489	21.072.365	28.927.423	48.094.733	55.051.616
Reemborsament en efectiu	2.691.085	2.798.694	2.758.907	3.754.522	6.154.202	7.286.287

Font: Global Blue Tax Free, oficines de turisme de Barcelona.

Països de procedència dels turistes als quals es retorna l'IVA, ordenats per volum mitjà de compra (despesa/nombre de xecs)

	Valor mitjà del xec 2018	Percentatge [%] variació 2017-2018
Indonèsia	954 €	32,2%
Hong Kong	945 €	35,6%
Xina	826 €	5,8%
Estats Units	750 €	8,9%
Taiwan	732 €	21,2%
Tailàndia	706 €	30,4%
Malàisia	613 €	1,3%
UAE	612 €	16,2%
Qatar	592 €	13,3%
Japó	572 €	1,9%

Només es mostren nacionalitats amb un mínim de 15 xecs.

Font: Global Blue Tax Free, oficines de turisme de Barcelona.

Fires, mercats i mostres de comerç als carrers de Barcelona

El 2018, a Barcelona s'han dut a terme 274 activitats de comerç a l'espai públic, de les quals 34 van ser mercats tradicionals; 87, mercats periòdics, i 153, activitats comercials puntuals.

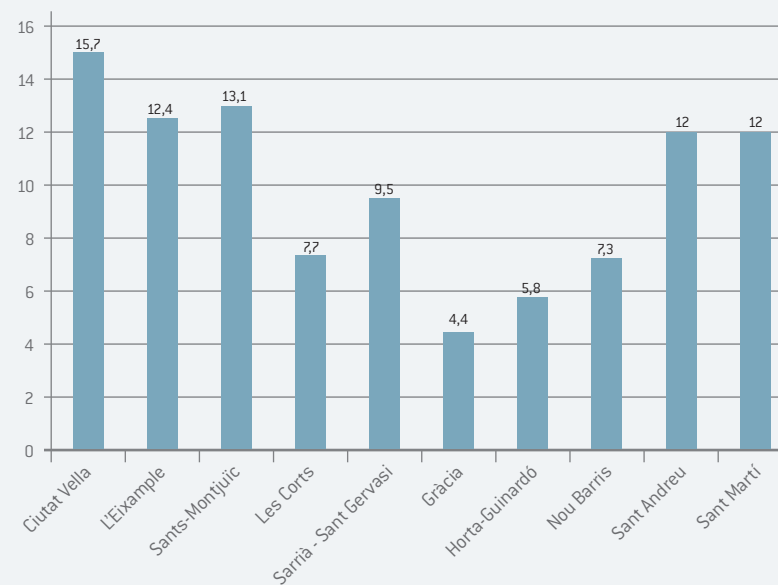
Per tipus de producte, destaquen les activitats de producte nou (116 activitats que representen el 42,3%), seguides de les de producte artesà (68; 24,8%) i les de producte alimentari (43; 15,7%).

L'any 2018 a Barcelona van participar 11.500 paradistes en les activitats de comerç a l'espai públic. Si se sumen tots els dies que s'ha produït activitat comercial en les diverses localitzacions de la ciutat, s'obté un total de 4.853 dies, amb una superfície ocupada de 96.658 m².

A més de l'activitat comercial sedentària consolidada, cada cop apareixen més noves ofertes de mostres sectorials o temàtiques i esdeveniments festius, que incorporen iniciatives de comerç no sedentàries com una oportunitat d'emprenedoria o per la demanda del mateix comerç del barri de sortir al carrer per incrementar la seva visibilitat i les seves vendes.

Els districtes amb més activitat de comerç a l'espai públic durant aquest any han estat Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc i Sant Martí.

Distribució del total de fires i mercats de la ciutat per Districte

Font: Elaboració pròpia. Direcció de Comerç de l'Ajuntament de Barcelona.

Enquesta d'opinió sobre el comerç mitjançant l'Òmnibus municipal 2018

L'òmnibus municipal de comerç ens facilita informació sobre l'opinió de la ciutadania respecte al comerç de la ciutat i els seus hàbits de compra.

L'any 2018 s'han dut a terme quatre onades corresponents a març, juny, setembre i desembre. En cadascuna d'aquestes onades s'han efectuat 1.000 entrevistes entre la població de Barcelona més gran de 16 anys a llars amb telèfon.

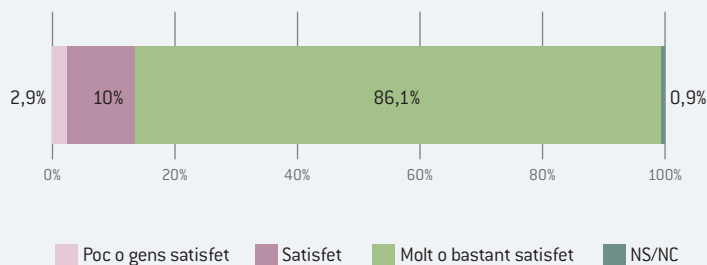
El 57,2% de les persones enquestades fan sempre les compres de casa seva, el 21% les fan sovint i l'11,8% algunes vegades. En canvi, el 5,1% les fan poques vegades i el 4,8%, mai o gairebé mai.

Valoració del comerç

La gran majoria dels barcelonins i les barcelonines estan satisfets amb l'oferta, els horaris i l'atenció personal del comerç de la ciutat.

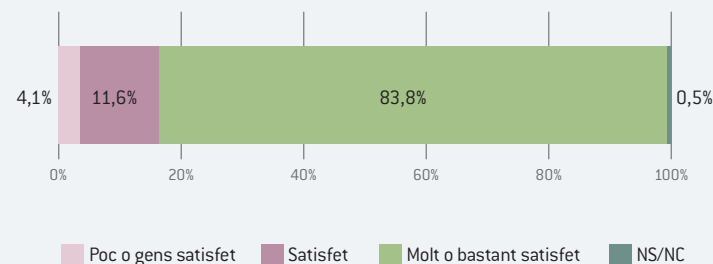
Les persones entrevistades valoren l'oferta comercial amb una nota mitjana de 8,1 en una escala de 0 a 10. Aquesta nota s'ha mantingut estable al llarg dels darrers anys, ja que el 2016 la nota era de 8,0.

Valoració de l'oferta comercial

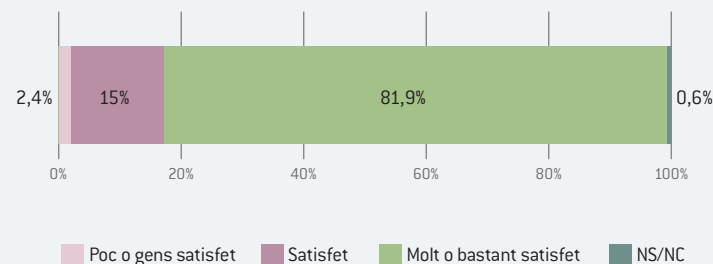
Pel que fa al grau de satisfacció amb els horaris comercials, les persones que fan la compra els valoren amb una nota mitjana de 7,9 [8,0 el 2017].

Valoració dels horaris comercials

Quant a l'atenció personal del col·lectiu de comerciants, es valora amb un 7,7 sobre 10 de mitjana, mentre que el 2016 aquesta nota era de 7,4.

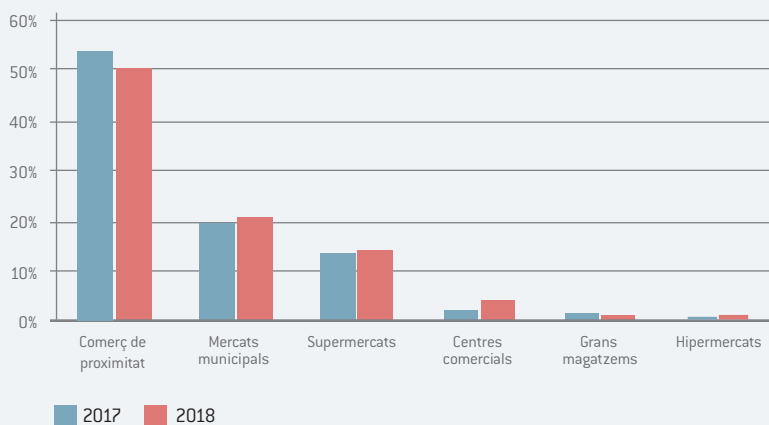
Valoració de l'atenció del personal

L'atenció segons el tipus de comerç

La meitat de les persones entrevistades coincideix a assenyalar la botiga del barri / botiga especialitzada com l'establiment on l'atenen millor (50,3%). Un 21,9% se sent més ben atès al mercat municipal, mentre que un 14,4% al supermercat.

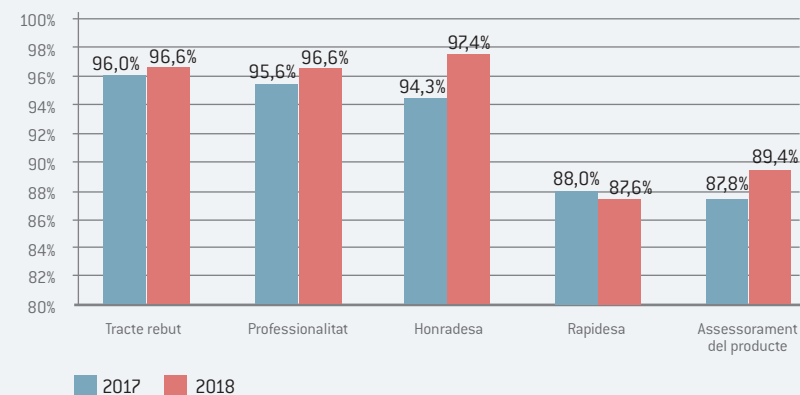
Valoració de l'atenció segons el tipus de comerç (percentatge de persones entrevistades que han afirmat que és on millor els atenen)

Grau d'importància de diversos aspectes comercials

Tots els aspectes associats al procés de compra són molt o bastant importants per als consumidors, però ho són molt, principalment, l'honradesa (75,3%) i la professionalitat (61,7%).

Valoració d'aspectes en l'acte de compra (classificació d'aspectes segons el percentatge de persones entrevistades que han indicat que són els més importants en l'atenció comercial) %molt+bastant

Zones comercials

Acostumen a comprar en zones comercials de la ciutat el 71,2% dels barcelonins i les barcelonines.

Sobretot ho fan els més joves; així, entre els 16 i els 24 anys ho fan el 79,2%, seguit de prop pel grup d'edat dels 25 als 34 anys (78,5%). Ho fan dones i homes pràcticament per igual.

La zona del Centre Comercial La Maquinista (19,2%), Barna Centre - El Corte Inglés de plaça Catalunya (14,1%), el Centre Comercial Glòries (12,5%), L'illa Diagonal i el Corte Inglés de Diagonal (12,3%) i Diagonal Mar (12,1%) són les zones on més veïns i veïnes van a comprar.

La roba i el calçat són els productes que més barcelonins i barcelonines busquen a les zones comercials.

La capacitat de poder escollir productes (31,3%) i la proximitat (29,5%) són els aspectes que més valoren les persones que compren a les zones comercials de Barcelona.

Hàbits de compra segons la tipologia de productes

a. Alimentació i altres productes d'ús quotidià: El 66,1% compra els aliments al supermercat, el 16,4% al mercat municipal i el 10,3% a botigues especialitzades o de barri.

Per comprar aliments frescos es prefereix anar ja gairebé per igual als mercats municipals (34,4%) o al supermercat, mentre que a la botiga de barri hi va el 28,3%.

La majoria de barcelonins i barcelonines tria el supermercat (75,7%) per adquirir altres productes d'ús quotidià (neteja, productes d'higiene personal...), i el segueix a distància la botiga del barri (16%).

Per anar a comprar els aliments i productes d'ús quotidià, la gran majoria de les persones enquestades es desplaça a peu: el 87,5% en el cas d'aliments, el 90% en el cas d'alimentació fresca i el 88,2% en el cas d'altres productes d'ús quotidià.

b. Roba i calçat: Els barcelonins i les barcelonines compren majoritàriament la roba i el calçat a la botiga especialitzada (40,6%) o al centre comercial (38,1%).

El mitjà utilitzat per fer aquestes compres és a peu (45,9%) i el transport públic (34,1%).

c. Parament de la llar: Per comprar parament de la llar es decanten per botigues del barri o especialitzades (43,8%). També ho fan en bona mesura al gran establiment especialitzat (20,8%), seguit pels centres comercials (17,8%).

El desplaçament s'efectua majoritàriament a peu (46%), en transport privat (27,7%) i en transport públic (22,2%).

d. Producte d'oci i cultura: Els productes d'oci i cultura els compren majoritàriament a les botigues especialitzades o de barri (59,3%), als centres comercials (14,9%) i als grans establiments especialitzats (10,8%).

El desplaçament s'efectua majoritàriament a peu (63,2%), mentre que un 19,6% hi va en transport públic.

Quadre comparatiu d'hàbits de compra segons la tipologia de producte (any 2018)

	On aneu a comprar?	2017	2018	Com pagueu?	2017	2018	Com hi aneu?	2017	2018
Alimentació									
	Al supermercat	57,9	66,1	En efectiu	50,6	41,7	A peu	82,0	87,5
	Al mercat municipal	20,1	16,4	Amb targeta	45,8	57,1	En transports privats	10,9	7,5
	A la botiga del barri o especialitzada	12,5	10,3				Transports públics	4,7	4,2
	A l'hipermercat	3,3	2,8				Altres	1,6	0,8
	Als centres comercials	1,8	1,8						
	Al gran magatzem	1,7	0,7						
	Per internet	0,4	0,3						
Alimentació fresca									
	Al mercat municipal	38,0	34,4				A peu	85,5	90,0
	Al supermercat	25,5	32,7				En transports privats	8,6	6,0
	A la botiga del barri o especialitzada	29,8	28,3				Transports públics	3,8	3,6
	Als centres comercials	1,2	1,2				Altres	2,1	0,4
	A l'hipermercat	1,4	1,6						
	Al gran magatzem	1,2	0,4						
Altres productes									
	Al supermercat	75,9	75,7	En efectiu	47,7	40,6	A peu	82,0	88,2
	A la botiga de barri o especialitzada	12,8	16,0	Amb targeta	48,4	57,7	En transports privats	11,4	7,3
	A l'hipermercat	3,0	3,9				Transports públics	2,8	3,2
	Als centres comercials	2,6	1,5				Altres	3,8	1,3
	Al mercat municipal	1,2	0,7						
	Al gran magatzem	1,7	0,6						
	Per internet	0,5	0,5						

Dades del 2018

	On aneu a comprar?	2017	2018	Com pagueu?	2017	2018	Com hi aneu?	2017	2018
Roba i calçat									
	A la botiga del barri o especialitzada	40,8	40,6	Amb targeta	71,9	75,1	A peu	43,4	45,9
	Als centres comercials	33,1	38,1	En efectiu	18,7	23,2	Transports públics	33,0	34,1
	Als grans magatzems	9,2	7,4				En transports privats	17,9	17,5
	A l'hipermercat	0,5	1,1				Altres	5,7	2,5
	Al mercat municipal	1,0	0,9						
	Per internet	2,3	2,7						
	Altres	0,7	0,0						
	Al gran establiment especialitzat	8,1	7,8						
Parament de la llar									
	A la botiga del barri o especialitzada	37,8	43,8	Amb targeta	71,0	78,6	A peu	37,6	46,0
	Als centres comercials	17,6	17,8	En efectiu	18,7	16,9	Transports públics	21,3	22,2
	Als grans magatzems	11,7	8,9				En transports privats	30,0	27,7
	Al supermercat	1,3	1,6				Altres	11,1	4,1
	A l'hipermercat	0,7	1,7						
	Altres	0,2	0,1						
	Al mercat municipal	0,2	0,4						
	Per internet	2,9	2,4						
	Al gran establiment especialitzat	19,0	20,8						
Oci i cultura									
	A la botiga del barri o especialitzat	50,7	59,3	Amb targeta	54,6	59,4	A peu	53,5	63,2
	Als centres comercials	13,6	14,9	En efectiu	36,4	34,2	Transports públics	22,1	19,6
	Als grans magatzems	3,9	3,9				En transports privats	10,6	9,7
	Per internet	9,5	5,7				Altres	13,8	7,5
	Al supermercat	0,5	0,6						
	A l'hipermercat	0	0,6						
	Al mercat municipal	0,3	0,5						
	Per internet	9,5	5,7						
	Al gran establiment especialitzat	14,7	10,8						

Quadre resum d'establiment habitual de compra per a cada categoria de productes

	Alimentació		Alimentació fresca		Altres productes		Roba i calçat		Parament de la llar		Oci i cultura	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
A la botiga de barri o especialitzada	12,5	10,3	29,8	28,3	12,8	16,0	40,8	40,6	37,8	43,8	50,7	59,3
Al mercat municipal	20,1	16,4	38,0	34,4	1,2	0,7	1,0	0,9	0,2	0,4	0,3	0,5
Al supermercat	57,9	66,1	25,5	32,7	75,9				1,3	1,6	0,5	0,6
A l'hipermercat	3,3	2,8	1,4	1,6	3,0	3,9	0,5	1,1	0,7	1,7	0	0,6
Als centres comercials	1,8	1,8	1,2	1,2	2,6	1,5	33,1	38,1	17,6	17,8	13,6	14,9
Als grans magatzems	1,7	0,7	1,2	0,4	1,7	0,6	9,2	7,4	11,7	8,9	3,9	3,9
Al gran establiment especialitzat							8,1	7,8		20,8	14,7	10,8
Per internet	0,4	0,3			0,5	0,5	2,3	2,7	2,9	2,4	9,5	5,7

Comerç electrònic

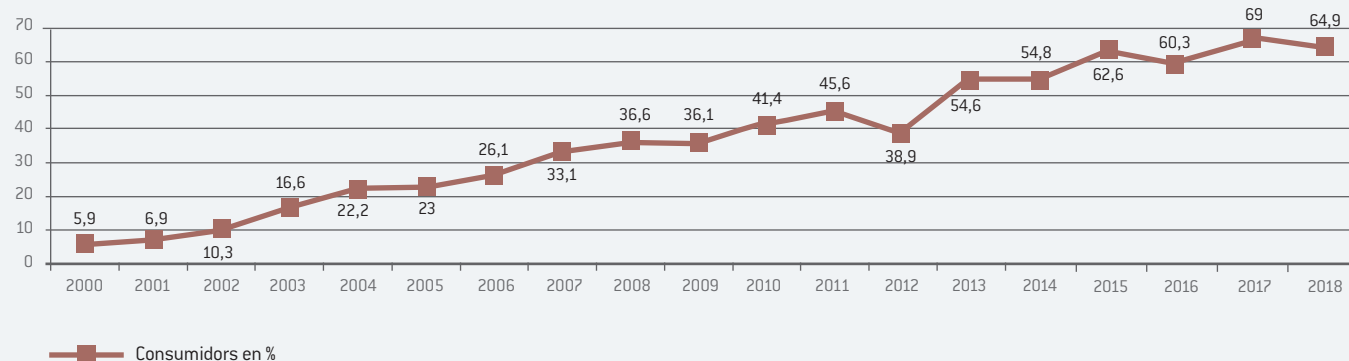
El 64,9% dels barcelonins i les barcelonines ha adquirit productes per internet alguna vegada.

Per edat, destaca que el 76,0% de les persones residents d'entre 16 i 24 anys ha fet alguna compra per internet, com ho ha fet també el 89,0% de les que estan entre els 25 i els 34 anys, i un 85,6% de les d'entre 35 i 44 anys. En canvi, en el col·lectiu de més de 64 anys només han comprat en línia el 27,2%.

La majoria de persones que ha comprat alguna vegada per internet ho fa de manera ocasional (53,3%). El 20% ho fa cada mes i el 12,6% cada dos mesos. El 7,2% cada dues setmanes, i cada setmana ho fa el 6,5%.

La compra en línia que fan els barcelonins i les barcelonines inclou tota mena de productes, però bona part d'aquests són d'informàtica o telefonia (34,7%), de roba i calçat (34,4%) i d'oci i cultura (34,2%).

Evolució de la compra per internet a Barcelona

Enquesta d'opinió sobre els mercats municipals mitjançant l'Omnibus municipal 2018 i l'Enquesta de serveis municipals

Barcelona té 39 mercats municipals alimentaris i 3 de no alimentaris, distribuïts entre els 10 districtes de la ciutat.

Entre tots agrupen 2.191 establiments, dels quals 1.472 (67,2%) són de productes alimentaris i 719 (32,8%) de productes no alimentaris. Tot plegat representa una superfície comercial en parades de 63.217 m², una superfície comercial de planta de 117.400 m² i una superfície total construïda de 278.670 m².

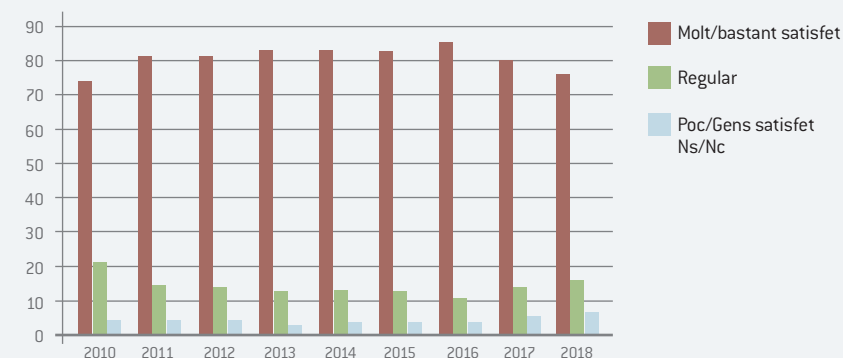
En termes de compra, el 62,2% de la ciutadania afirma que sol anar a comprar al mercat, mentre que un 30,6% diu que no ho fa.

Pel que fa a la valoració dels mercats, cal destacar el següent:

- El 77,0% de les persones usuàries es declaren “molt o força satisfetes”.
- Els motius principals de satisfacció són els següents:
 - La qualitat dels productes (29,9%)
 - El tracte i l'atenció (28,0%)
 - Hi trobes de tot (18,2%)

En canvi, entre els ciutadans i les ciutadanes que afirmen que no compren als mercats municipals, la majoria assenyala la distància respecte a casa seva com a motiu principal per no comprar-hi (31,7%), seguida de la consideració que té més a prop altres establiments (18,6%), que és car (18,0%) i que altres establiments són més còmodes (16,7%).

Grau de satisfacció dels usuaris dels mercats municipals (2010-2018)

El sector de l'hoteleria

L'any 2018 l'hoteleria a Barcelona té 88.830 persones afiliades a la Seguretat Social, de les quals 77.919 són assalariades i 10.911 autònomes (el 87,7% i el 12,3% del total sectorial, respectivament). El creixement interanual dels llocs de treball de l'hoteleria és del 3,9%, un comportament més dinàmic que el del conjunt de l'economia de la ciutat (+3,3%).

Afiliació a la Seguretat Social en l'hostaleria a Barcelona, 4t trimestre 2018

	2018	Variació interanual (%)	Pes sobre sector hoteleria	Pes s/ total ciutat (%)
Serveis d'allotjament	19.352	6,4%	21,8%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	69.478	3,3%	78,2%	6,4%
Total	88.830	3,9%	100,0%	8,2%

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona, segons dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Per branques d'activitat, als serveis d'allotjament l'ocupació creix en un +6,4% fins a assolir un volum de 19.352 persones, mentre que als serveis de menjar i begudes evoluciona com la del conjunt de la ciutat (+3,3%) i assoleix un volum total de 69.478 persones, de les quals més de la meitat (el 58%) treballen en restaurants.

La restauració i l'allotjament representen el 6,4% i l'1,8%, respectivament, dels llocs de treball de la ciutat, de manera que les dues branques de l'hostaleria apleguen conjuntament el 8,2% de les persones que treballen a Barcelona.

El 2018, més de la meitat (54,7%) dels 162.315 llocs de treball de l'hostaleria de l'àmbit metropolità de Barcelona i un terç (35,5%) dels 249.948 de Catalunya es concentren a la ciutat. Cal remarcar que el creixement de l'ocupació del sector a Barcelona (+3,9%) ha estat superior als de l'àmbit metropolità i Catalunya (+3,0 i +2,9%, respectivament).

Barcelona disposa l'any 2018 de 8.202 centres de cotització a la Seguretat Social del sector de l'hostaleria, dels quals 7.171 corresponen a serveis de restauració i 1.031 a serveis d'allotjament. El pes d'aquesta activitat dins el teixit empresarial de la ciutat és del 10,8% i la situa com el tercer sector en aquest indicador, només per darrere del comerç i les reparacions i els serveis a les empreses (amb pesos relatius del 22,2 i el 18,9%, respectivament).

El 2018 s'han creat 89 centres de cotització a l'hostaleria, fet que suposa un augment interanual de +1,1%. Així, el sector manté la tendència ascendent que ha mostrat al llarg del període 2008-2018, que es tradueix en un increment acumulat de 1.348 centres de cotització i el 20% en termes relatius.

Centres de cotització de la Seguretat Social en l'hostaleria a Barcelona 4t trimestre 2017

	4t 2017	4t 2018	Variació 2017-2018	
			En nombre	En %
Hostaleria	8.113	8.202	89	1,1%

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona, segons dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

El salari mitjà de l'hostaleria a Barcelona és de 16.708 €/any el 2017 (poc més de la meitat del de la ciutat, 30.263 €/any) i experimenta un augment nominal respecte a l'any anterior (+5,3%) superior al del conjunt de l'economia (+3,7%), tot i que continua sent el més baix dels sectors econòmics. Per contra, l'hostaleria és una de les branques amb menys bretxa salarial de gènere (12,3%), mentre que el valor d'aquest indicador per al conjunt de la ciutat és del 21,9%.

Salaris mitjans a Barcelona, 2017 (€/any)

	Total	Homes	Dones	Bretxa de gènere
Hostaleria	16.708	17.587	15.417	12,3%
Total Sectors Barcelona	30.263	34.017	26.579	21,9%

Font: Oficina Municipal de Dades, Ajuntament de Barcelona.

Enquesta sobre l'activitat del sector de la restauració a Barcelona

Les característiques dels establiments de restauració

Del total d'establiments de restauració de Barcelona als quals s'ha preguntat el 2018, el 43,8% són bars, el 46,4% són bars restaurant i el 9,8% són restaurants. La major part estan situats a Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc i Sant Martí.

Nota: En funció del rètol de la porta, la categoria "bar" comprèn bars, cerveseries, cafeteries, establiments de menjar ràpid, granges, gelateries; tots amb un espai amb taules per menjar.

El 70,8% dels establiments són societats civils particulars i el 24,6% són societats limitades (aquestes últimes són més freqüents entre els restaurants).

La mitjana d'antiguitat del negoci, sense canvi d'activitat ni propietat, se situa a l'entorn dels dotze anys. El 57,2% dels establiments són relativament nous, oberts entre el 2010 i el 2018.

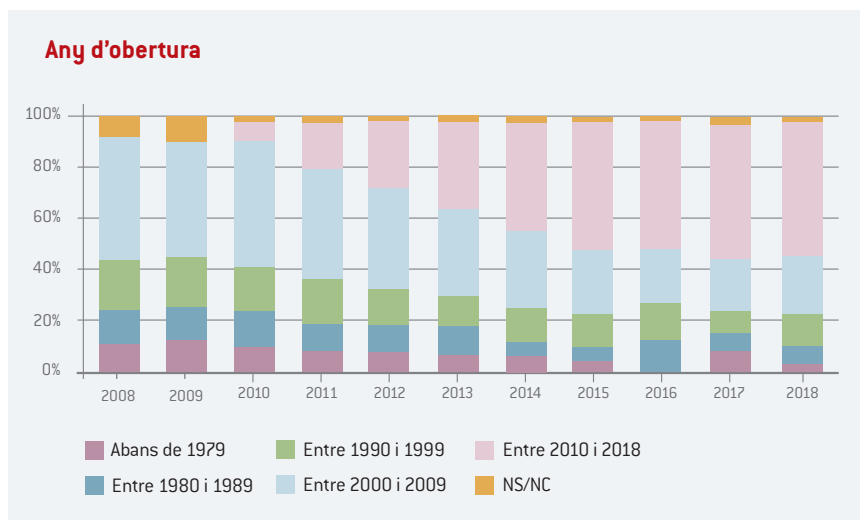
El 84,3% són locals de lloguer i el 13,9% de propietat. El preu del lloguer se situa en 1.437 euros (mitjana), més elevat que en els anys anteriors. Els lloguers més alts són Ciutat Vella amb 2.342 euros, Sarrià - Sant Gervasi amb 1.929 euros i l'Eixample amb 1.565 euros.

La mitjana de la superfície total de l'establiment és de 97 m². La de la sala és de 59,6 m² (71 m² el 2013). El 62,4% dels establiments tenen terrassa, amb una superfície mitjana de 7 m². Els locals dels bars solen ser més petits, i els dels restaurants, més amplis, amb una sala d'ús exclusiu per menjar (44,9%) i amb una cuina separada (92,9%).

El 2018 es detecten pocs establiments franquiciats. Acostumen a ser cafeteries i establiments de menjar ràpid o per emportar, com ara Bracafé, Café Caracas, Club del Café Novell, Tonto, Alsea, Món Ibèric, Maoz, Bacoa...

El grau d'associacionisme dels establiments del sector de la restauració se situa en el 27,5%, i sis de cada deu establiments associats pertany al gremi de restauració. Les actuacions de les entitats són actes socials, assessoria i gestoria, informació, formació, promocions i publicitat i decoració nadalenca. D'altra banda, la majoria no sap els serveis que ofereix el Gremi de Restauració (74,1%) i una minoria només coneix els serveis d'assessoria i formació.

El 2018 s'observa un cert avanç en la informatització del servei comptable (62,5%), però no pel que fa als serveis (32,9%). Els restaurants són els establiments més informatitzats.

Característiques principals del negoci	
Antiguitat	12,2 anys
Tipus de local	Bar: 43,8% Bar restaurant: 46,4% Restaurant: 9,8%
Tipus societari	Societat civil particular: 70,8% Societat limitada: 24,6% Societat anònima: 1,7%
Franquícies	1,7%
Associacionisme	27,5%
Cobrament amb targeta	85,6%
Vals restaurant	31,2%

Característiques físiques principals de l'establiment	
Aspectes	97 m ² (59,6 m ² de sala)
Disposen de terrassa	62,4% dels establiments, 7 m ² de superfície mitjana
Tinença del local	Lloguer: 84,3% Propietat: 13,9%

Volum d'activitat i horaris

En el sector de la restauració, els mesos de més feina són juliol (sobretot), desembre, juny i agost. Els dies més concorreguts són divendres i dissabte.

Els establiments oberts els set dies de la setmana sumen el 47,6% (el 2015 era el 52,4%).

De dilluns a divendres, el 73,4% obren al matí per esmorzar (però només ho fan una quarta part de restaurants); tots els establiments estan oberts al migdia i el 81,5% durant el vespre-nit.

La mitjana d'hores d'obertura a la setmana és de 81 h 11 min (el 2015 eren 85 h 15 min) i de 12 h 40 min al dia (en el cas dels restaurants es treballa menys hores, unes 9 h 40 min al dia).

Els serveis

Cada vegada és més habitual que els clients puguin pagar l'import de la seva consumició amb targeta (85,6% del total, però pràcticament a tots els restaurants), i aquest mètode de pagament suposa el 41% del volum de facturació mensual.

El pagament amb mòbil actualment és possible en el 77,3% dels establiments, mentre que fa dos anys només oferia aquest servei el 31% dels establiments.

Evolució dels preus

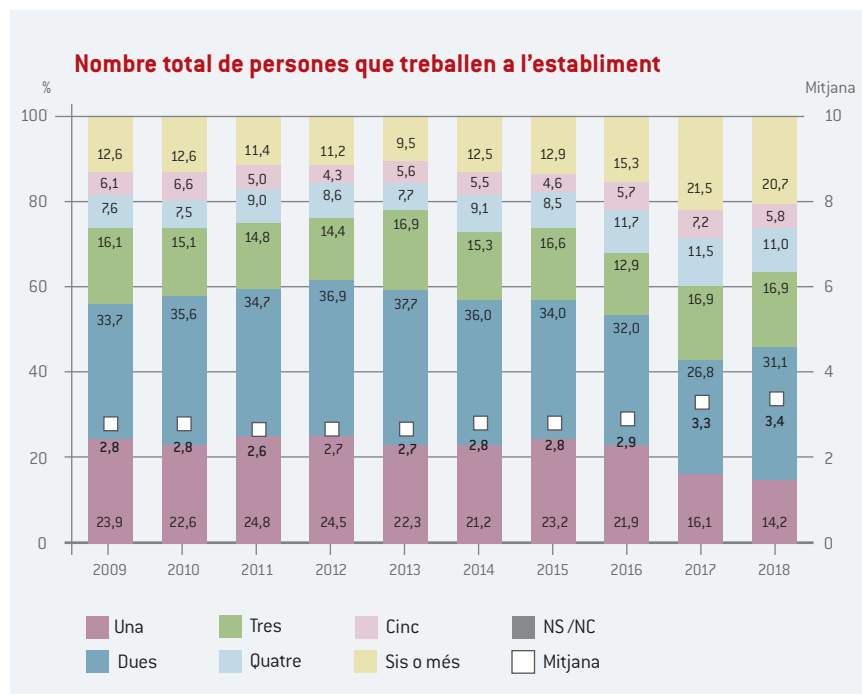
Un cafè costa actualment 1,2 euros (mitjana). El preu d'una cervesa és 1,8 euros i el d'un refresc, 1,8 euros. Aquests preus pràcticament són iguals als del 2017, tret del preu de la cervesa, que s'incrementa una mica.

El preu dels menús és de 10,4 euros de mitjana. Un dia laborable se serveixen 36 coberts (el 2015 se servien 29 coberts). El 31,2% dels establiments disposa de xecs restaurant.

El 45,9% dels establiments diuen que paguen una comissió en concepte de drets d'autor.

Personal

El 2018, del total de persones que treballen en el sector de la restauració, el 28,5% treballa en bars, el 53,2% en bars restaurant i el 18,3% en restaurants. La mitjana per establiment (tenint com a base un màxim de 10 treballadors/ores) és de 3,4 treballadors (el 2015 era de 2,8). Als restaurants hi treballa una mitjana de 5,3 persones.

Del total de la plantilla, el 55,0% són empleats/ades, el 28,3% propietaris/àries del negoci (percentatge del 39,6% en el cas dels bars) i el 14,7% encarregats/ades.

En aquest sector hi treballen més homes (59,1%) que dones (40,3%). També hi ha el doble de propietaris que propietàries. La major part té entre 25 i 44 anys i estudis obligatoris o secundaris.

El 72,8% de la plantilla treballa a temps complet i el 42,3% ha fet alguna formació els darrers dos anys. La majoria dels responsables demanen formació de tot tipus, però sobretot idiomes, curs d'hostaleria i d'atenció al client.

Pel que fa al domini del català i segons els responsables de l'establiment, el 80,5% del personal l'entén i el 59,5% el parla. El nombre de treballadors/ores que entén el català presenta una lleugera tendència a la baixa des del 2008 (una pèrdua total de 6 punts, i és més elevada en el cas dels bars).

El 56,7% del personal de restauració és de nacionalitat espanyola, el 6,5% europea (sobretot italiana) i el 35,6% d'altres nacionalitats (sobretot xinesa).

Opinió sobre la marxa del negoci

El 2018, en relació amb la marxa del negoci, el nivell d'insatisfacció dels responsables d'establiments de restauració augmenta fins a situar-se en el 38,2% i supera novament, tot i que amb un marge escàs, el nivell de satisfacció (36,5%).

El 24,2% dels responsables manifesten que el volum del seu negoci ha augmentat darrerament (-13,5 punts respecte al 2017). I el 46,0% dels responsables assegura que el seu negoci ha disminuït (+14 punts respecte al 2017), amb un percentatge de disminució del 29,6%.

El 55,3% dels responsables pensen que la situació actual econòmica, social i política dificulta la marxa del seu negoci (-5,2 punts respecte al 2017). També, les accions de l'Ajuntament en promoció econòmica (54,7%, +22,5 punts respecte al 2017). El tipus d'interès presenta dificultats segons el 35,0%, però el 40,1% el consideren favorable (+22,4 punts respecte al 2017). Així mateix, per remuntar el negoci creuen en el turisme (65,4%, -7,5 punts respecte al 2017), la creació d'àrees d'oci (41,5%, -15,0 punts respecte al 2017) i el factor climàtic (67,7%, +12,6 punts respecte al 2017).

Quan són espontanis, afegeixen com a factors negatius els problemes de la zona on està situat l'establiment (sobretot en el cas de Ciutat Vella), l'increment de la competència, els problemes propis, els impostos, la manca de clients, la manca de negocis a la zona i la normativa. Els factors que poden influir positivament són les reformes del local i l'oferta de nous serveis, l'increment del turisme, la bona atenció al client i la professionalitat.

Opinió sobre el futur del negoci

De cara al futur, l'opinió més compartida és que el negoci es mantindrà igual en els propers dos anys (38,6%, +7,9 punts respecte al 2017). Els optimistes són un terç del total (33,6%, -8,7 respecte al 2017) i els pessimistes el 16,0% (+4,4 punts respecte al 2017).

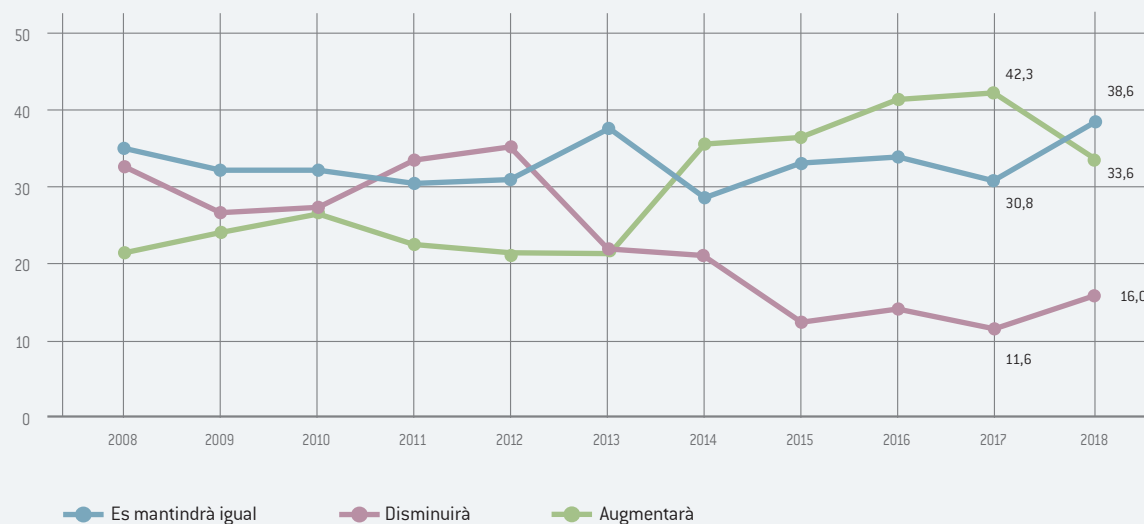
Resta l'11,8% que no expressa el seu parer. Els restaurants continuen sent els que es mostren més positius.

Els optimistes confien en la millora de la tendència econòmica, social i política i la professionalitat. Hi sumen les millores en el negoci i l'increment del turisme.

Es preveu una certa estabilitat de la plantilla (74,8%). D'altra banda, el 62,0% apunta cap a una estabilitat en els preus de venda al públic.

El 53,5% dels responsables diuen que han efectuat algun canvi en el negoci en els dos darrers anys, sobretot modernitzar l'establiment i incorporar-hi nous serveis i activitats. I en un futur proper, el 49,2% hi preveu canvis. El 20,2% pensa en el seu tancament (el 2017 era el 12%).

Evolució del negoci en els propers dos anys

Font: Elaboració pròpia segons els resultats de les enquestes del sector comercial fetes pels Serveis d'Estudis de l'Ajuntament de Barcelona.